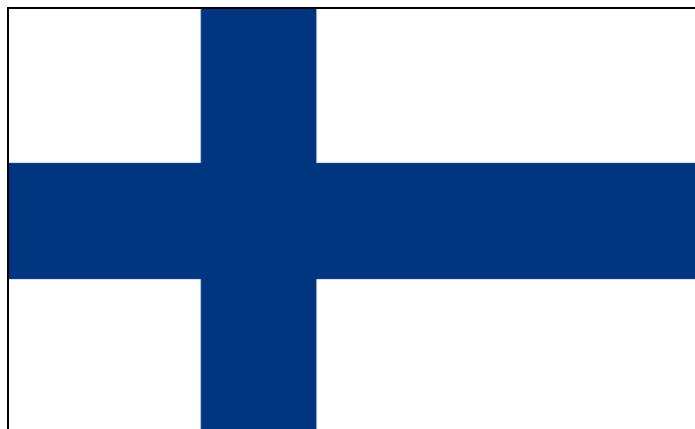

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Fínska republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Po tom, ako sa ekonomika vo 4. štvrťroku 2022 v dôsledku zníženého domáceho dopytu zredukovala, sa HDP v 1. štvrťroku 2023 medzikvartálne znížil už tretí štvrťrok po sebe. V priemere za január až február sa hospodárska aktivita znížila, pričom pokles zaznamenali všetky sektory hospodárstva. Okrem toho sa rast vývozu tovarov v januári až februári oproti predchádzajúcemu štvrťroku zmiernil v dôsledku tlmeného zahraničného dopytu. Aktivitu pravdepodobne obmedzilo aj zvýšenie úrokových sadzieb Európskou centrálnou bankou vo februári až marci. Pozitívnejšie je, že medzimesačné maloobchodné tržby sa v prvých dvoch mesiacoch štvrťroku 2023 v porovnaní so 4. štvrťkom 2022 v priemere oživilí a miera nezamestnanosti sa do marca postupne znižovala. Spolu s ochladzujúcimi sa cenovými tlakmi počas celého štvrťroku to predznamenáva dobrý vývoj výdavkov domácností.

<https://www.focus-economics.com/countries/finland/>

VÝVOJ HDP A EKONOMIKY

Očakáva sa, že po miernej technickej recesii v druhej polovici roka 2022 zostane hospodársky rast vo Fínsku slabý aj v prvej polovici roka 2023. Neskôr v roku sa predpokladá postupné zrýchľovanie rastu reálneho HDP, ktorý by mal v roku 2023 dosiahnuť 0,2 % a v roku 2024 sa zvýšiť na 1,4 %. Inflácia by sa mala spomaliť zo 7,2 % v roku 2022 na 4,8 % v roku 2023 a následne v roku 2024 klesnúť takmer na 2 %. Deficit verejných financií sa má v roku 2023 zvýšiť približne na 2,6 % HDP a v roku 2024 zostať na podobnej úrovni, čo povedie k zvýšeniu pomeru dlhu k HDP približne na hodnotu 76 % v roku 2024.

V roku 2022 vzrástol reálny HDP o 2,1 %, a to vďaka súkromnej a verejnej spotrebe a výraznému nárastu zásob. Súkromnú spotrebu podporil najmä zvýšený dopyt po službách po zrušení obmedzení COVID-19. K rastu pozitívne prispela aj tvorba hrubého fixného kapitálu, najmä vo stavebníctve a v investíciách súvisiacich s výskumom a vývojom. Dovoz zostal počas roka 2022 zvýšený, zatiaľ čo rast vývozu bol oveľa slabší, pričom vývoz služieb zostal pod úrovňou roku 2019. Celkovo bol príspevok čistého vývozu k rastu záporný. Vysoká inflácia, prísnejšie podmienky financovania a zhoršujúce sa vonkajšie prostredie negatívne ovplyvnili hospodársku výkonnosť v druhej polovici roka 2022. Ekonomika zaznamenala miernu technickú recesiu, pričom rast reálneho HDP bol v treťom a štvrtom štvrťroku 2022 záporný.

Začiatok roka 2023 bol poznačený pretrvávajúcou slabou podnikateľskou a spotrebiteľskou dôverou. Sprísnené podmienky financovania a vysoká inflácia budú naďalej zafažovať spotrebu, čím sa jej reálny rast v roku 2023 priblíži k nule. Vzhľadom na to, že stavebníctvo po silnom výkone v roku 2022 stráca na sile, rast tvorby hrubého fixného kapitálu by mal byť v roku 2023 mierne záporný. Napriek tomu by mal celkovú hospodársku výkonnosť podporiť kladný príspevok čistého vývozu. Hospodársky rast by sa mal neskôr v priebehu roka postupne zvyšovať, pričom na rok 2023 sa predpokladá rast reálneho HDP mierne nad 0 %. V roku 2024 by malo zmiernenie inflácie a priaznivejšie vonkajšie prostredie zvýšiť rast reálneho HDP na 1,4 %.

VÝVOJ ZAMESTNANOSTI

V roku 2022 bola miera nezamestnanosti na úrovni 6,8 %, teda veľmi blízko k úrovni pred pandémiou, a do februára 2023 klesla na 6,6 %. Okrem toho počet voľných pracovných miest, hoci sa znížil, zostáva v porovnaní s historickými štandardmi zvýšený. Oba ukazovatele potvrdzujú napätie na trhu práce a snahu podnikov udržať si zamestnancov aj v čase slabšej hospodárskej výkonnosti. Preto sa predpokladá, že miera nezamestnanosti sa v roku 2023

zvýši len mierne na 7,1 % a potom v roku 2024 klesne na 6,8 %. Dohodnutý rast miezd na rok 2023 zároveň sotva vykompenzuje stratu kúpnej sily v dôsledku erózie spôsobenej infláciou v roku 2022. V roku 2024 sa očakáva, že rast miezd zamestnancov prevýši mieru inflácie HICP a podporí oživenie rastu reálnej spotreby.

VÝVOJ INFLÁCIE

V roku 2022 dosiahla inflácia meraná HICP 7,2 %, pričom hlavnými faktormi boli ceny energií a potravín. Po dosiahnutí vrcholu v poslednom štvrtroku 2022 sa inflácia HICP začiatkom roka 2023 spomalila na 7,5 %. Hoci sa zdá, že ceny energií majú klesajúci trend, inflácia HICP zostane v roku 2023 na zvýšenej úrovni 4,8 %, než v roku 2024 klesne na 2,1 %. Nie je mi jasné, čo sa porovnáva? Zvýšenie a pokles ?

DEFICIT VEREJNÝCH FINANCIÍ

V roku 2022 sa deficit verejných financií znížil na 0,9 % HDP vďaka zvýšeniu príjmov v dôsledku vyššej inflácie ako sa očakávalo, zvýšeniu príspevkov na sociálne zabezpečenie a postupnému odstraňovaniu opatrení, ktoré sa týkajú COVID-19. Okrem toho boli niektoré pôvodne plánované výdavky (rozpočtové prostriedky) na rok 2022 presunuté do nasledujúcich rokov vrátane niektorých výdavkov v oblasti obrany a opatrení súvisiacich s pripravenosťou čeliť energetickej kríze.

Predpokladá sa, že deficit verejných financií v roku 2023 dosiahne 2,6 % HDP a na tejto úrovni zostane aj v roku 2024. V súvislosti s ruskou agresívnou vojnou proti Ukrajine fínska vláda oznámila dodatočné výdavky na obranu vo výške 0,3 % HDP v roku 2023 a 0,2 % v roku 2024. Okrem toho sa v prognóze Komisie na jar roku 2023 zohľadňujú čisté rozpočtové náklady na opatrenia na podporu energetiky, ktoré sa v roku 2023 predpokladajú vo výške 0,3 % HDP v porovnaní s 0,1 % v roku 2022. Komisia v súčasnosti predpokladá úplné ukončenie opatrení na podporu energetiky do konca roka 2023. Dodatočné výdavky sa predpokladajú aj v súvislosti s nákladmi na poskytovanie dočasnej ochrany ľuďom utekajúcim z Ukrajiny, indexáciou sociálnych dávok, poskytovaním finančných prostriedkov centrálnou vládou miestnym orgánom, vyššími úrokovými výdavkami a investíciami súvisiacimi s výskumom a vývojom v horizonte prognózy. Vývoj deficitu v roku 2023 ovplyvňuje aj predpokladané úplné ukončenie mimoriadnych dočasných opatrení COVID-19. V roku 2023 sa predpokladá výrazný vplyv inflácie na výdavky pred jej zmiernením v roku 2024. Zároveň sa očakáva spomalenie rastu daňových príjmov a ich stabilizácia v roku 2024.

V roku 2022 predstavoval pomer dlhu k HDP 73,0 %, čo poukazuje na pokračovanie rastúceho trendu. V roku 2023 sa predpokladá pomer dlhu verejnej správy k HDP na úrovni 73,9 % a v roku 2024 na úrovni 76,2 %, a to v dôsledku vyššieho primárneho deficitu.

Makroekonomické ukazovatele Fínska

Základné indikátory	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
HDP v bežných cenách (v mld. EUR)	217,5	226,3	233,5	239,9	238,0	252,9	266,7	281,0	289,33
Rast HDP (%) v bežných cenách	2,8	3,2	1,1	1,2	-2,3	3,5	2,1	0,0*	1,3*
HDP per capita v PKS (Index EU 27=100)	111	111	111	109	113	113			
Miera inflácie (HICP %)	0,39	0,84	1,17	1,14	0,38	2,07	7,2	5,3*	2,5*
Miera nezamestnanosti (%) (15-74 rokov)	9	8,7	7,5	6,8	7,7	7,7	6,8	7,5*	7,5*
Rozpočtový deficit (% HDP)	-1,7	-0,7	-0,9	-0,9	-5,5	-2,6	-0,9	-2,6*	-2,6*
Verejný dlh (% HDP)	63,0	61,17	59,78	59,59	68,99	66,69	73,0	73,9*	76,2*

Zdroj: Štatistický úrad Fínska, Národná banka Fínska, EK, Eurostat, *predpoklad

Ďalšie ekonomické indikátory	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prílev PZI (% HDP)	6,4	7,5	2,1	6,7	-3,8	5,8	-0,9
Náklady na pracovnú silu (EUR)	32,5	33,0	33,2	32,7	33,6	34,1	34,3
Produktivita práce (Index EU 27=100)	107,7	107,6	108,1	109,0	108	107,1	110,9
Výdaje na R&D (% HDP)	3,15	2,87	2,72	2,73	2,75	2,79	2,94

Zdroj: Štatistický úrad Fínska, Národná banka Fínska, EK, Eurostat

Rating

- Fitch, apríl 2022: AA+, stabilný výhľad
- Moody's, júl 2022: Aa1, stabilný výhľad
- Standard & Poor's, júl 2022: AA+, stabilný výhľad

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Fínsko má dobre rozvinutý priemysel, rovnajúci sa iným západným ekonomikám ako je Francúzsko, Nemecko, Švédsko alebo Spojené kráľovstvo. Najväčším sektorom fínskej ekonomiky sú **služby** s podielom 59,96 % na HDP (zamestnáva 74 % populácie), nasleduje **priemysel** s podielom 24,03 % na HDP (22 % populácie) a **poľnohospodárstvo** s podielom 2,45 % na HDP (3,5 % populácie). Najdôležitejšími priemyselnými odvetviami sú elektrotechnický a elektronický priemysel, strojárstvo, drevársky a papierenský priemysel, vyspelé technológie, chemický a farmaceutický priemysel. Fínsko sa tiež špecializuje na vývoz informačných a komunikačných technológií a patrí medzi krajiny, ktoré významne investujú do výskumu a vývoja (2,94 % HDP).

Pôdohospodárstvo

Fínsko je najsevernejšia poľnohospodárska krajina na svete. Fínska poľnohospodárska pôda siaha od 60. zemepisnej šírky až na sever za polárny kruh. Hoci je vegetačné obdobie krátke, Fínsko má dobré možnosti na potravinársku výrobu s vysokou potravinovou bezpečnosťou. Na juhozápadnom pobreží môže vegetačné obdobie presiahnuť 185 dní, no v Laponsku je to menej ako 105 dní. Priemerná teplota za celý rok sa vo Fínsku pohybuje medzi + 5 °C v teplých oblastiach a -2 °C v oblastiach chladných. Pokiaľ ide o podiel na HDP a zamestnanosť v prvovýrobe, ekonomická úloha poľnohospodárstva klesá, ale spoločne s potravinárskym priemyslom a lesníctvom, s ktorým je prepojené, tvorí významnú časť fínskej ekonomiky. Hlavnými poľnohospodárskymi produktmi sú mäso, mlieko, vajcia, obilie a zemiaky. Kultivovanej ornej plochy vo Fínsku ubúda. Hlavnou obilninou pestovanou vo Fínsku je jačmeň (používa sa ako krmivo), ďalej ovos, pšenica, zemiaky a cukrová repa. Lesné hospodárstvo participuje 2,3 % na tvorbe HDP. Dôležité postavenie v tejto štruktúre má aj rybolov. Fínsko má 44 689 fariem s priemernou ornou plochou 50 ha. Z toho je asi 14,4 % organických fariem. Z celkového počtu fariem sa 70 % z nich zameriava na rastlinnú výrobu, 22 % tvoria farmy chovajúce dobytok a zvyšok predstavuje kombinovanú výrobu. Produkcia mlieka a mliečnych výrobkov je najväčší poľnohospodársky sektor z hľadiska obratu. Spotreba mlieka na osobu je vo Fínsku najvyššia na svete (130 litrov ročne). V období 2011 až 2021 objem výroby mlieka a mliečnych výrobkov vo Fínsku celkovo klesol zo 704,89 mil. litrov na 550,31 mil. litrov.

<https://www.mtk.fi/web/en/agiculture-and-forestry-in-finland>

Ťažobný priemysel

Ťažobnú činnosť vykazuje 22 spoločností v 44 baniach. V roku 2022 spoločnosti investovali 304 mil. EUR (o 2 % menej ako v predchádzajúcom roku) do aktivít na predĺženie životného cyklu

baní. Najvýznamnejšie investície sa realizovali v baniach Kevitsa, Kittilä, Kemi, Terrafame a Siilinjärvi. Keliber Technology Oy začala prípravy na ťažobné operácie v bani Syvjäarvi.

Ťažba nerastov dosiahla v roku 2022 49,6 mil. ton, čo predstavuje nárast o 3,5 % oproti predchádzajúcemu roku. Celkový objem ťažby v baniach vzrástol oproti predchádzajúcemu roku o 3,4 % na 119,4 mil. ton. Tri najväčšie bane – Terrafame (42,9 mil. ton), Kevitsa (36,4) a Siilinjärvi (23,3) – predstavovali 86 % celkového objemu ťažby Fínska. 54 spoločností sa venuje prieskumu nerastných surovín. Vo Fínsku spoločnosti investovali do prieskumu nerastov 80,4 mil. EUR (o 17,4 % viac ako v predchádzajúcom roku). Na 15 najväčších spoločností pripadlo 80 % celkových nákladov na prieskum nerastov. Vrtanie presiahlo 274 km (pokles o 2,2 % oproti predchádzajúcemu roku). Prieskum nerastných surovín sa čoraz viac uskutočňuje v Laponsku, čo predstavuje 81 % všetkého prieskumu nerastov vo Fínsku. Nárast ťažby nerastných surovín urýchľujú kovy potrebné na zelený prechod a rast cien zlata poháňaný finančnou neistotou. Fínsko má potenciálne ložiská zlata a kovov potrebných na zelený prechod, ktoré sa stále hľadajú.

<https://tukes.fi/en/-/mineral-exploration-increased-mining-investments-remained-high-in-2022>

Priemyselná výroba

Priemyselná výroba je najdôležitejším odvetvím a tvorí 87 % celkovej produkcie. Priemyselná štruktúra fínskeho hospodárstva je postavená na výrobkoch náročných na technológie a vzdelanosť pracovníkov. Nosnými odvetviami ostávajú tradičné sektory: chemikálie (16 %), elektrotechnika a elektronika (13 %), stroje a zariadenia (11 %), papier a výrobky z papiera (9 %), výrobky z kovu (8 %) a potravinárske výrobky (7 %). Celková hodnota priemyselnej výroby bola v roku 2021 87 mld. EUR.

https://www.stat.fi/til/tti/2020/tti_2020_2021-07-01_tie_001_en.html &
<https://tradingeconomics.com/finland/industrial-production-mom>

Stavebná výroba

Počet podnikov v stavebnom sektore vo Fínsku dosiahol v roku 2020 číslo 89 079, čo predstavuje nárast o 26,0 % od roku 2010. Bolo to spôsobené zvýšením počtu podnikov v realitných činnostiach (+92,6 %). Pokiaľ ide o zamestnanosť, v roku 2020 bolo v stavebnom sektore zamestnaných 341 031 osôb, čo predstavuje 27,8 % nárast od roku 2010. Rastúci príjem domácností, klesajúce úrokové sadzby hypoték a rastúca miera urbanizácie prispeli k silnému dopytu po bývaní, čo zvýšilo cenu indexu bývania (+6,4 % medzi rokmi 2015 a 2020). Paralelne s tým rástla ponuka bývania – aj keď nie takým tempom ako dopyt. Index stavebných povolení vzrástol v roku 2020 o 25,0 % v porovnaní s úrovňou v roku 2015.

S cieľom posilniť infraštruktúru krajiny investoval verejný a súkromný sektor do stavebného inžinierstva 7,0 mld. EUR, čo predstavuje 19,0 % z celkovej hodnoty výstavby v roku 2020 (36,9 mld. EUR). Z toho bolo 5,1 mld. EUR vynaložených na nové investície a 1,9 mld. EUR na údržbu. Očakáva sa, že fínska vláda investuje 748,0 mil. EUR do rozvoja a údržby dopravnej siete v období rokov 2022-2025. Fínsky stavebný sektor čelí aj niekoľkým veľkým prekážkam – nedostatku kvalifikovanej sily či implementácie digitálnych technológií a inovácií. Stavebné náklady sa v januári 2022 zvýšili o 6,9 % oproti predchádzajúcemu roku. Náklady na materiál medziročne vzrástli o 10,8 % a mzdové náklady o 3,6 %. Ceny služieb klesli o 0,4 %. Predpokladá sa, že rok 2022 bude pre stavebný priemysel vo Fínsku povzbudivý. COVID-19 mal relatívne malý vplyv na výstavbu. Okrem toho nízke úrokové sadzby a vysoký index spotrebiteľskej dôvery poskytujú solídny základ pre rast.

<https://loginets.com/en/2022-construction-industry-outlook-finland/>

Služby

Podľa fínskeho štatistického úradu obrat v odvetviach služieb upravený o počet pracovných dní vzrástol v októbri 2022 o 13,1 % od októbra 2021. Produkcia alebo objem služieb, pri ktorých bol eliminovaný vplyv cien, vzrástol za rovnaké obdobie o 4,1 %. V septembri 2022 obrat vzrástol o 15,7 % a objem zodpovedajúcim spôsobom vzrástol o 6,8 %.

Spomedzi hlavných odvetví služieb vzrástol v októbri 2022 obrát najviac v ubytovacích a stravovacích službách. Obrát v priemysle v porovnaní s októbrom 2021 o 19,1 %, pričom objem vzrástol za rovnaké obdobie o 10,3 %.

Administratívne a podporné služby tiež zaznamenali silnejší rozvoj ako obrát v celom odvetví služieb, keďže obrát upravený podľa počtu pracovných dní tam od októbra 2021 vzrástol o 14,3 %, pričom objem za rovnaké obdobie vzrástol o 9,1 %. Obrát v umení, zábave a rekreácii upravený o počet pracovných dní vzrástol v októbri 2022 v porovnaní s októbrom 2021 o 12,2 %. Vývoj bol priaznivý aj v odborných, vedeckých a technických činnostiach, kde obrát vzrástol od októbra 2021 do októbra 2022 o 11,4 % a objem o 7,9 %. V informačných a komunikačných činnostiach vzrástol obrát v októbri 2022 o 10,4 %.

<https://www.oecd.org/sdd/its/Finland-COVID-Report-May-2021.pdf>

Cestovný ruch

Pred pandemiou bol cestovný ruch dôležitým odvetvím fínskeho hospodárstva. V rokoch 2017 – 2019 sa dopyt po medzinárodnom cestovnom ruchu zvyšoval rýchlejšie ako v iných sektoroch s ročným tempom približne 8 %. V roku 2019 sektor priamo zabezpečil 133 200 pracovných miest (5,8 % z celkovej zamestnanosti) a podporil 28 500 podnikov. V roku 2019 sa cestovný ruch priamo podieľal 2,7 % na HDP, čo sa v roku 2020 znížilo na 1,7 %. Počet ľudí zamestnaných v cestovnom ruchu sa v roku 2020 znížil o 29 000 ľudí, pričom priamy podiel cestovného ruchu na zamestnanosti klesol na 4,9 %. Zároveň sa znížil počet odpracovaných hodín o 22 %. V roku 2020 klesol príchod zahraničných turistov o 72,8 % na 895 577 turistov. To prispelo k poklesu celkových výdavkov na cestovný ruch o 41 % na 9,7 mld. EUR. Podľa odhadov z roku 2021 sa celkové výdavky na cestovný ruch zvýšili na 11,2 mld. EUR v dôsledku rastu domáceho cestovného ruchu. Podiel domácich výdavkov sa zvýšil zo 63 % v roku 2019 na takmer 84 % v roku 2021. Došlo k tomu, keď sa počet domácich turistov vrátil na úroveň pred pandemiou, pričom medzinárodný cestovný ruch v roku 2021 ďalej klesal. Ruská vojna na Ukrajine vyvolala nové obavy z obnovy a rastu fínskeho sektora cestovného ruchu. Podľa najnovšej prognózy sa predpokladá, že úroveň počtu medzinárodných turistov z roku 2019 sa dosiahne v roku 2024.

Ruská vojna na Ukrajine priniesla nové neistoty pre turistický sektor a spomaľuje jeho zotavovanie sa z pandémie. Absencia najväčšieho fínskeho exportného trhu cestovného ruchu, Ruska, spolu s výrazne oslabenou dostupnosťou z ázijských trhov v dôsledku zákazu letov nad Ruskom, spôsobuje Fínsku ročné straty vo výške viac ako 1 mld. EUR. V 3. štvrtroku 2022 fínska vláda v rámci svojho cieľa zvýšiť vitalitu východného Fínska v dôsledku ekonomických dopadov ruskej agresie proti Ukrajine navrhla, aby sa turizmus podporil sumou 7,5 mil. EUR posilnením marketingu cestovného ruchu a zlepšením podmienok a služieb napríklad pre turistiku v prírode.

<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/447c92c2-en/index.html?itemId=/content/component/447c92c2-en>

Elektrotechnický a elektronický priemysel

Výrobná hodnota odvetvia výroby elektrických zariadení vo Fínsku sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom v roku 2020 znížila o 389,4 mil. EUR. Hodnota produkcie preto v roku 2020 klesla na 4,8 mld. EUR. Tomuto poklesu predchádzal rast hodnoty produkcie v tomto odvetví. Počet podnikov v odvetví výroby elektrických zariadení vo Fínsku zaznamenal v roku 2020 prírastok 8 podnikov. Celkový počet podnikov tak v roku 2020 predstavoval 408.

<https://www.statista.com/statistics/413463/production-value-manufacture-electrical-equipment-finland/>

Lesníctvo

Viac ako 75 % rozlohy Fínska pokrývajú lesy. Rast lesov v posledných rokoch prevýšil ročné výrubu o 30 %. Ročný prírastok porastu vo fínskych lesoch je približne 103,5 mil. m³. Rastúce zásoby vo fínskych lesoch sa v skutočnosti za posledných 50 rokov zvýšili. Súčasne sa výrazne zvýšila produkcia fínskeho lesného priemyslu a využitie domáceho dreva. Trvalo udržateľné

obhospodarovanie lesov zabezpečuje, že rozvoj je možný aj v budúcnosti. Dominantnými drevinami vo fínskych lesoch sú smrek, borovica, breza plstnatá a breza striebriстая. Všetky z nich sú pôvodné druhy stromov vo Fínsku. Väčšina fínskych lesov patrí nepriemyselným súkromným vlastníkom lesov, ktorí vlastnia 60 % lesov. 26 % lesov je vo vlastníctve štátu. Firmy vlastnia 9 % a ostatné subjekty 5 % produkčnej lesnej pôdy. Približne 80 % domáceho dreva využívaného v lesnom priemysle pochádza od súkromných vlastníkov lesov. Priemerná veľkosť lesného hospodárstva je 30 hektárov a počet vlastníkov lesov je približne 620 000. Asi 13 % lesov (2,9 mil. ha) je chránených. Chránená oblasť fínskych lesov sa od 80. rokov 20. storočia päťnásobne zvýšila. Prírodné hospodárenie v hospodárskych lesoch je popri ochrane dôležitým prostriedkom ochrany biodiverzity.

<https://www.metsateollisuus.fi/newsroom/facts-about-finnish-forests> &
<https://mmm.fi/en/forests/forestry/forest-resources>

Chemický, farmaceutický priemysel a biotechnológia

Chemický sektor je jedným z najdôležitejších priemyselných odvetví vo Fínsku. Pokrýva asi 20 % priemyselnej výroby a exportu tovaru. Tržby chemického sektora sú približne 24 mld. EUR a vo Fínsku priamo zamestnáva 34 000 ľudí. Vyrába veľkú škálu výrobkov využívaných v ďalších priemyselných odvetviach ako je lesníctvo a poľnohospodárstvo. Okrem toho sa vyrábajú plasty, chemikálie, farby, ropné produkty, liečivá, ekologické produkty, biotechnologické a petrochemické produkty.

<https://www.kemianteollisuus.fi/en/about-industry/>

Farmaceutický priemysel je celosvetovo významným odvetvím a jedným z najväčších exportných odvetví v EÚ. Fínsko je malý hráč, ale jeho rast je pôsobivý: investície do farmaceutického priemyslu vo Fínsku dosiahli v roku 2020 celkovú výšku 330 mil. EUR, čo je o 39 % viac ako v roku 2019 (238 mil. EUR).

Biohospodárstvo zohráva významnú úlohu vo fínskom hospodárstve: Jeho ročná produkcia presahuje 64 mld. EUR alebo približne 17 % celkovej národnej produkcie. Približne 300 tis. ľudí vo Fínsku priamo venuje biohospodárstvu, pričom celková hodnota vývozu biohospodárskych produktov predstavuje približne 17 mld. EUR. V súlade so stratégiou z roku 2014 je cieľom Fínska zvýšiť produkciu fínskeho biohospodárstva do 2025 na 100 mld. eur a vytvoriť 100 tis. nových pracovných miest.

<https://tem.fi/en/bioeconomy-and-cleantech>

Cleantech – čisté technológie

Fínske „cleantechové“ spoločnosti ponúkajú pokročilé ekologické technológie, ktoré poskytujú významnú návratnosť investícií a môžu uspieť na globálnych trhoch. Svetový dopyt po čistejších technológiách v energetike resp. v spracovateľskom priemysle sa neustále zvyšuje. Fínsky sektor čistých technológií s celkovým ročným obrátom presahujúcim 25 mld. EUR pozostáva približne z 2000 podnikov, z toho je asi 100 veľkých spoločností. Do výskumu a vývoja čistých technológií investujú rôzne verejné a súkromné subjekty značné sumy peňazí. Cieľom Fínska je dosiahnutie uhlíkovej neutrality do 2035, pričom cleantech zohráva kľúčovú úlohu na dosiahnutie tohto cieľa. Centrálnymi oblasťami národného akčného plánu sú obnoviteľná energia, recyklácia materiálov, procesy šetrenia zdrojov, technológie šetriace energiu a spravovanie vodných tokov.

Informačné a komunikačné technológie

Fínsko je krajina s vyspelou informačnou spoločnosťou. Fínske spoločnosti vynikajú v inováciách a vývoji produktov a služieb informačných a komunikačných technológií. Fínsko má čo ponúknuť medzinárodným investorom a podnikom v odvetví informačných a komunikačných technológií, vrátane kurzov pre talentovaných a kvalifikovaných inžinierov, ako aj ľahký prístup k verejnému financovaniu a rozvoju R&D sietí. Fínsko má silný domáci dopyt po IT produktoch a službách. Krajina je silná v oblastiach ako sú mobilné komunikácie, udržateľné energie pre ekologické technológie, nové typy zdravotnej starostlivosti, pokročilé priemyselné procesy a materiály. Pokročilý charakter fínskeho telekomunikačného trhu viedol

k tomu, že mnohé služby a technológie boli vo Fínsku predstavené oveľa skôr ako inde vo svete. Výsledkom je, že mnohé medzinárodné spoločnosti využívajú Fínsko ako testovacie laboratórium na experimentálne uvedenie nových produktov a služieb na trh predtým, než sa dostanú do celého sveta. Fínsko sa už druhý rok po sebe umiestnilo na prvom mieste v indexe EÚ pre digitálnu ekonomiku a spoločnosť (DESI), metrike digitálnej výkonnosti a digitálnej konkurencieschopnosti.

<https://development.trade.gov/knowledge-product/finland-information-and-communication-technology>

Strojársky priemysel (výroba strojov a zariadení), automobilový priemysel

Fínske spoločnosti sa zameriavajú na materiály s vysokou pridanou hodnotou spracovania kovov. Export zahŕňa oceľ, meď, chróm, zinok a nikel a hotové výrobky ako sú ocelové strešné krytiny a opláštenia, zvarané ocelové rúrky, medené rúrky.

Automobilový priemysel zahŕňa výrobu traktorov, lesných strojov, vojenských vozidiel, nákladných automobilov, autobusov. Stavba lodí je dôležitým priemyselným odvetvím: najväčšie výletné lode sú postavené vo Fínsku. Fínsko okrem toho produkuje aj kolajové vozidlá. Celkový obrat automobilového priemyslu predstavoval v roku 2018 sumu približne 21,3 mld. EUR. Automobilový priemysel - okrem predaja áut - zahŕňa výrobu vozidiel a ich dielov, požičovňu a lízing áut, kontrolu áut, veľkoobchod a maloobchod s autodielmi. Obrat v maloobchode a veľkoobchode s automobilmi bol 11,6 mld. EUR. Čistý obrat z údržby a opráv predstavoval 3,0 mld. EUR. Vo Fínsku obchod s automobilmi, opravárenské a kontrolné prevádzky priamo zamestnávajú približne 30 tis. ľudí. Keď sa započíta celý automobilový sektor, ktorý zahŕňa výrobu vozidiel a predaj autodielov a príslušenstva, číslo sa vyšplhá na viac ako 50 tis. ľudí. Vlastný automobilový priemysel pozostáva z výroby osobných automobilov v závode Valmet Automotive v Uusikaupunki. Od svojho založenia v roku 1968 vyrobila spoločnosť viac ako 1,5 mil. vozidiel. Nákladné autá sa vyrábajú v továrni firmy Sisu Auto v Karjaa. Spoločnosť prostredníctvom dcérskej spoločnosti Sisu Defence vyrába tiež taktické vozidlá na vojenské použitie. Okrem toho existuje niekoľko menších spoločností, ktoré vyrábajú autobusy, taxíky, prívesy a špeciálne vozidlá. V roku 2022 bolo vo Fínsku vyrobených 81 699 osobných áut, v roku 2020 86 270 a v roku 2019 114 785. Ku koncu roka 2022 obsahoval fínsky register vozidiel 7 142 503 vozidiel, z toho zhruba 46 584 elektromobilov.

https://www.aut.fi/en/statistics/automotive_industry_in_finland

&

<https://oec.world/en/profile/bilateral-product/large-flat-rolled-stainless-steel/reporter/fin>

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Fínsko je členom: AfDB, AsDB, Australia Group, BIS, CBSS, CCC, CE, CERN, EAPC, EBRD, ECE, EIB, ESA, EÚ, FAO, G-9, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, ITUC, Interpol, IOC, IOM, ISO, ITU, MINURSO, NAM (host), NC, NEA, NIB, NSG, OAS (pozorovateľ), OECD, OPCW, OSCE, PCA, PFP, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIKOM, UNITAR, UNMEE, UNMIBH, UNMIK, UNMOGIP, UNMOP, UNOMIG, UNTAET, UNTSO, UPU, WEU (pozorovateľ), WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTrO, ZC.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Fínska vláda cielavedome a dôrazne podporuje proexportné aktivity fínskych podnikov, najmä malého a stredného podnikania. Za týmto účelom už dlhodobo realizuje viacero programov na zvýšenie konkurencieschopnosti fínskych firiem na medzinárodných trhoch.

Realizácia politiky v oblasti zahraničných ekonomických vzťahov spadá čiastočne pod **ministerstvo zahraničných vecí** a **ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti**. Podpora

zahraničného obchodu, oddelenie podnikania a inovácií, skupiny exportu a zahraničných investícií spadá pod Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti.

Team Finland je sieť subjektov verejného sektora, ktorá pôsobí ako katalyzátor internacionalizácie. Možno ju považovať aj za značku („brand“) Fínska v zahraničí. Sieť tvorí ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, ministerstvo zahraničných vecí, ministerstvo školstva a kultúry, Business Finland, Finnvera, TESI (Finnish Industry Investment Ltd.), centrá ELY pre hospodársky rozvoj, dopravu a životné prostredie, Fínsky patentový a registračný úrad, Fínsko-ruská obchodná komora, Fínsko-švédská obchodná komora, Technologické výskumné centrum VTT, Finnfund, Finnpartnership a fínske inštitúty kultúry a vedy.

Cieľom Team Finland je poskytovať firmám rad služieb od poradenstva po financovanie. V zahraničí je reprezentovaný asi 80 miestnymi tímami, ktoré združujú fínske úrady, fínske verejné organizácie a pod. pôsobiace v tom-ktorom regióne.

Stratégia zahŕňa obchodnú politiku, prístup na trhy, internacionalizáciu firiem a podporu obchodu, predovšetkým v tretích krajinách; ale aj ovplyvňovanie globálneho prostredia, odstraňovanie obchodných bariér a pod.

Skutočným hráčom z pohľadu výkonu zahraničnej dimenzie ekonomickej diplomacie je **Business Finland**. Po zlúčení TEKES (Národná technologická inovačná agentúra) a FINPRO (medzinárodná spolupráca a internacionalizácia) dňa 1. januára 2018 táto agentúra zamestnáva 760 expertov pôsobiacich na 40 miestach v zahraničí a na 16 úradoch vo Fínsku. Business Finland pôsobí obojsmerne: podporuje medzinárodnú spoluprácu a prienik fínskych spoločností na medzinárodné trhy, zároveň podporuje prílev PZI do krajiny. (Business Finland spravuje niekoľko „divízií“, napr. Invest in Finland, Market Opportunities, Export Finland a ďalšie).

Business Finland sa zameriava na prioritné programy v priemyselných odvetviach – IKT a digitalizácia, zdravotníctvo a „well-being“, energetika, bioprodukty a technológie, cleantech a ďalšie. Business Finland vyvinul dva nové finančné mechanizmy na podporu sieťovania spoločností – Co-Creation Funding a Co-Innovation Funding. Business Finland sa zaoberá aj financovaním výskumu, vývoja a inovácií a zameriava sa na projekty, ktoré vytvárajú z dlhodobého hľadiska najväčší prínos pre hospodárstvo a spoločnosť. Business Finland ponúka na rozvojové a pilotné projekty MSP pôžičku pokrývajúcu 50 % alebo 70 % celkových nákladov projektu v oblasti výskumu, rozvoja a inovácií, za účelom podpory modernizácie produktov, služieb a výrobných metód podnikov. Maximálna lehota pôžičky je 20 rokov (štandardná doba je sedem alebo desať rokov), z ktorých tri alebo päť rokov – v prípade potreby aj viac – môžu byť bez amortizácie. Cieľom je posilnenie konkurencieschopnosti podnikov, ktoré boli zasiahnuté pandémiou COVID-19.

Invest in Finland (teraz súčasť Business Finland) sa zameriava na podporu prílevu investícií do Fínska. Agentúra vznikla v roku 1992 pod správou Ministerstva hospodárstva a zamestnanosti Fínska so 100 % finančným vkladom ministerstva. Úlohou IFB je vyhľadávať vhodných fínskych partnerov pre zahraničných investorov, vyhľadávať zahraničných investorov, poskytovať informácie o legislatívnych podmienkach a daňových predpisoch, pracovnej sile, infraštruktúre a pod.

Informácie o konkrétnych druhoch podpory pre podnikanie možno nájsť na webových stránkach: www.ely-keskus.fi, www.tem.fi, www.investinfinland.fi, www.businessfinland.fi.

Finančné inštitúcie poskytujúce podporu podnikaniu

Finnvera – oficiálna špecializovaná štátna finančná inštitúcia poskytuje exportné záruky a garancie úverov a úverových rámcov pre aktivity v zahraničí, poistenie politických a komerčných rizík, ako aj špeciálne záruky úverov na vybrané aktivity a projekty na

domácom trhu. Spolufinancuje rozvoj domáceho proexportne orientovaného podnikania a internacionalizáciu fínskych podnikov. Úzko spolupracuje s FEC, osobitne v prípadoch štátnych záruk, resp. úverov. Jediným vlastníkom je štát a ide o oficiálnu exportnú úverovú agentúru (ECA) Fínska. Okrem poskytovania finančných služieb vykonáva aj iné komerčné aktivity, má 11 afiliačných spoločností. Dve samostatné 100 % dcérske spoločnosti sa zaoberajú špeciálnymi projektmi a krátkodobými investíciami a vyrovnávaním úrokov oficiálne podporovaných vývozných úverov a náhradami strát. V oblasti poistenia vývozných úverov pokrýva komerčné a politické riziká. Okrem bežných druhov poistenia rôznych rizík súvisiacich s realizáciou zahraničného obchodu je vhodné spomenúť tzv. *investičnú záruku*, ktorú Finnvera poskytuje fínskym investorom na pokrytie politických rizík pri zahraničných investíciách a tzv. záruku na suroviny. Finnvera má uzatvorené zmluvy o spoločných zárukách a záručné zmluvy s viacerými poisťovňami zahraničných úverov v EÚ, USA, Japonsku a Singapore. Podmienky pre udeľovanie záruk vývozných úverov a úrokové podmienky sú v súlade s dohovormi OECD, predpismi EÚ a Bernskej únie. Web stránka: www.finnvera.fi.

The Finnish Fund for Industrial Cooperation Ltd (FINNFUND) – nezávislá verejná finančná spoločnosť sa zameriava na financovanie priamych investičných zámerov v záujmových teritóriách, prioritne v rozvojových krajinách. Podporuje zakladanie spoločných podnikov, poskytuje finančnú pomoc začínajúcim komerčným aktivitám a vypracúva rozvojové koncepcie joint-ventures. Spolupracuje s fínskymi podnikmi, komerčnými bankami a inými finančnými inštitúciami, je členom IFC, EBRD a konzorcium EDFI. V roku 2022 bolo plne pripravených 28 nových projektov v celkovej hodnote 246 mil. EUR. Afrika je naďalej primárnou investičnou destináciou Finnfundu s 57 % objemu všetkých investícií. Na druhom mieste je Ázia s o niečo menej ako štvrtinou investícií. Zvyšný podiel, asi 20 %, bol alokovaný na iné kontinenty alebo medzinárodné projekty. Zisk za rok 2022 bol 324 426 eur. www.finnfund.fi.

ELY Centres (Centres for Economic Development) – regionálne centrá pre hospodársky rozvoj, dopravu a životné prostredie vznikli v roku 2010 a riadia ekonomický regionálny rozvoj. Centrá pokrývajú oblasti – podnikanie a priemysel, práca a kultúra, doprava a infraštruktúra, životné prostredie a prírodné zdroje. Web stránka: www.ely-keskus.fi.

Business Finland Venture Capital Ltd – štátna spoločnosť riadená Business Finland. Investuje do fondov rizikového kapitálu, ktoré investujú do fínskych spoločností v ranom štádiu rozvoja. Účelom spoločnosti je rozvíjať fínsky trh rizikového kapitálu investovaním prostriedkov, ktoré firmám chýbajú v počiatočných fázach ich činnosti. Investuje do spoločností v počiatočnom štádiu aktivít s predpokladom jej rýchleho globálneho rastu. Web stránka: www.businessfinland.vc.

Nordic Investment Bank (NIB) – investičné konzorcium bánk (Nórsko Švédsko, Dánsko, Island, Estónsko Lotyšsko Litva a Fínsko) bolo založené v roku 1975 s ústredím v Helsinkách. Od r. 2005 do konzorcium vstúpili banky troch pobaltských republík. Banka sa špecializuje na poskytovanie strednodobých a dlhodobých investičných úverov v záujmových teritóriách za veľmi výhodných podmienok a dlhšej lehoty splatnosti (nad obvyklý časový limit zaužívaný v bežnej bankovej praxi). Dňa 1.6.2001 bola v Helsinkách podpísaná Rámcová dohoda medzi vládou SR a Nordic Investment Bank o finančnej spolupráci, s cieľom podpory investičných projektov prostredníctvom úverov vládam, resp. úverov garantovaných štátom. Podpora je zameraná na projekty v oblasti infraštruktúry, ochrany životného prostredia, energetiky, dopravy, telekomunikácií a priemyslu. Kapitál NIB predstavuje 8 369 mil. EUR. Web stránka: www.nib.int.

Tesi Finnish Industry Investment Ltd – je ďalšou štátnou spoločnosťou poskytujúcou financovanie firmám aktívne pôsobiacim na fínskom trhu. Úlohou spoločnosti je podporovať rast, konkurencieschopnosť, internacionalizáciu a reštrukturalizáciu fínskeho priemyslu prostredníctvom investícií do rizikového kapitálu. V roku 2021 uskutočnila Tesi nové investície a záväzky vo výške 207 mil. EUR. Fínske fondy Tesi získali 1 mld. EUR nového kapitálu, zatiaľ čo

medzinárodní partneri fondu Tesi investovali vo Fínsku počas roka 192 mil. EUR. Čistý zisk spoločnosti Tesi za fiškálny rok bol 338 mil. EUR. Web stránka: www.tesi.fi.

Banky:

1. **NORDEA BANK FINLAND PLC** (Nordea Pankki Suomi Oyj), Aleksanterinkatu 36 B FI-00020 Nordea, tel. + 358 9 1651 /ústredňa/, + 358 9 16554471, www.nordea.fi
2. **NIB**, Fabianinkatu 34, P.O. Box 249, FI-00171 Helsinki, tel. +358 10 618 00, www.nib.int
3. **DANSKE BANK**, www.danskebank.fi
4. **AKTIA SAVINGS BANK PLC**, www.aktia.fi
5. **HANDELSBANKEN**, www.handelsbanken.fi
6. **POP BANK GROUP**, www.poppankki.fi
7. **SAMPO PLC** (SAMPO Oyj), Unioninkatu 22, FI-00075 Sampo, tel. + 358 10 515 15 /ústredňa/, www.sampo.com
8. **BANK OF ÅLAND LTD** (Ålandsbanken Abp), Nygatan 2, FI-22101 Marienhamn, tel. + 358 204 29 011, www.alandsbanken.fi

Poisťovne:

9. **LAHI TAPIOLA**, Revontulentie 7, 02010 Tapiola, tel.: + 358 9 4531, www.tapiola.fi.
10. **OP-POHJOLA GROUP**, Lapinmäentie 1, 00013 Pohjola, tel.: + 358 10 253 000, www.pohjola.fi.
11. **FENNIA**, Televisiokatu 1, 00017 Fennia, tel. + 00358 10 5031, www.fennia.fi.
12. **Mandatum Life**, Bulevardi 56, 00101 Helsinki, tel. + 358 10 515 225, www.mandatumlife.fi.
13. **ILMARINEN**, Porkkalankatu 1, 00018 Ilmarinen, tel.: + 358 10 284 11, www.ilmarinen.fi.
14. **VARMA**, Salmisaarenranta 11, PL 1, 00098 Varma, tel.: + 358 10 2440, www.varma.fi.
15. **If P&C Insurance Company**, Niittyportti 4, Espoo, 00025 IF, tel.: + 358 10 515 10, www.if.fi.

Fínska legislatíva, súvisiaca s podnikateľskými činnosťami, zodpovedá medzinárodným právnym normám. Informácie pre podnikanie vo Fínsku:

<https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/home/>

Základné legislatívne predpisy sú:

- **Zákon o obchodných spoločnostiach** bol novelizovaný a jeho nová verzia (Finnish Companies Act 624/2006) vstúpila do platnosti 1/9/2006, novelizovaný zákonom 981/2011. Zákon upravuje formy a typy organizácií a podnikov. Najčastejším typom obchodnej spoločnosti vo Fínsku je spoločnosť s ručením obmedzeným. Formy podnikania vo Fínsku sú:
 - živnosť,
 - komoditná spoločnosť,
 - spoločnosť s ručením obmedzeným,
 - družstvo (min. 3 zakladateľov),
 - pobočka zahraničnej firmy.

Podrobnejšie informácie:

www.suomi.fi/company

<https://www.infofinland.fi/en/living-in-finland/work-and-enterprise/starting-a-business>

- **Zákon o práve na obchodovanie/slobode obchodovania** (122/1919) – upravuje základné princípy voľného podnikania, neskoršie znenia upravujú podmienky pre slobodné podnikanie na území Fínska občanmi, podnikateľskými subjektmi a asociáciami z krajín EEA; Finnish law of right to conduct business transactions (122/1919). Vo Fínsku je od roku 2012 v platnosti **Zákon o monitorovaní zahraničných korporátnych akvizícií** (172/2012). Legislatíva teda adresuje najmä fúzie a akvizície. Prebiehajú 2 typy screeningu:
 - o Sektorový: kontrola zahŕňa organizácie alebo obchodné podniky, ktoré vyrábajú alebo dodávajú obranné zariadenia alebo iné služby, alebo tovary dôležité pre vojenskú obranu, a podniky, ktoré vyrábajú tovar s dvojakým použitím.

- Prierezový: preverovanie akvizícií fínskeho podniku (ak ide o získanie najmenej 10% hlasovacích práv) investormi, ktorí nepochádzajú z EÚ alebo EFTA, kedykoľvek by takéto nadobudnutie mohlo ohroziť kľúčový záujem štátu.
- **Zákon o reštriktívnych obchodných praktikách** (480/1992) s dodatkom (318/2004) – upravuje podmienky voľnej konkurencie, dodržiavania pravidiel voľnej súťaže, zneužitia dominantného, resp. monopolného postavenia na trhu atď.;
- **Zákon o nekalých obchodných praktikách** (1061/1978, 495/89) – upravuje o.i. problematiku obchodného tajomstva.

Daňový systém – základná charakteristika daní

Fínsky daňový systém patrí medzi najčastejšie obhajované a zároveň aj najčastejšie kritizované kapitoly fínskej fiškálnej politiky. Spoločne so zabezpečovaním vysokého stupňa zamestnanosti patrí daňový systém k základným prioritám hospodárskej politiky štátu zaisťujúcej relatívne vysokú životnú úroveň.

Správa daňového systému spadá do kompetencie MF FI. Okrem úradu daňovej správy vyberajú dane a poplatky aj Colná správa (spotrebné a dovozné dane), Centrum pre správu vozidiel (dane týkajúce sa vozidiel) a poisťovne (dôchodkové a sociálne poistenie).

Osobné príjmy sa delia na príjmy o zárobkovej činnosti (napr. mzda, dôchodok a sociálne pôžitky) a kapitálové príjmy (napr. z prenájmu alebo predaja majetku). **Kapitálové príjmy sú zdanené pevnou sadzbou 30 % a príjmy zo zárobkovej činnosti sú zdaňované progresívne podľa daňovej stupnice.** Právnické osoby odvádzajú daň podľa pevnej percentuálnej sadzby. Všetci platcovia dane majú právo uplatniť si daňový odpočet výdavkov vynaložených na získavanie alebo udržiavanie svojich príjmov.

1. **Daň zo zisku obchodnej spoločností je 20,0 %** (od roku 2014): spoločnosti so sídlom vo Fínsku podliehajú zdaneniu z ich celosvetových príjmov. Spoločnosti, ktoré nemajú sídlo vo Fínsku, podliehajú dani z príjmov vo Fínsku a všetkých príjmov súvisiacich so stálym zastúpením vo Fínsku.
2. **Daň z príjmu fyzických osôb** – štátne dane (6,5-38 %) a komunálne dane od (16,25-22 %): dane z príjmu platia fyzické osoby s trvalým bydliskom vo Fínsku z ich celosvetových príjmov. Za príjmy sa považujú všetky druhy miezd a plátov vyplatených v peňažnej forme, riaditeľské bonusy, provízie, hodnota prenájmu bytu zamestnancom, penzie a anuity, príspevky na ubytovanie a iné príspevky, príspevky na motorové vozidlo alebo podpory v nezamestnanosti. Sadzba dane je progresívna v oblasti štátnej dane v rozmedzí od 6,5 do 38 % (od 1 do 1 350 EUR ročne sa príjem nezdaňuje) a plošná v prípade daní miestnych samospráv v rozmedzí od 16 do 22 %. Základom štátnych daní z príjmov je zdaniteľný ročný základ príjmu.
3. **Kapitálová daň** – 30 % z kapitálu, resp. z dividend, prenájmov a kapitálových ziskov a z depozitov v bežnej fínskej bankovej inštitúcii podlieha zdaneniu plošnou daňovou sadzbou 28 %.
4. **Príspevok na dôchodkové zabezpečenie** je odvádzaný z príjmu súčasne s daňou z príjmu. Daňová správa zasiela tento príspevok inštitúcii sociálneho zabezpečenia KELA v zmysle zákona o dôchodkovom zabezpečení (Employee's Pensions Act, fínsky názov TyEL).
5. **Príspevok na zdravotné poistenie sa** odvádzá z príjmu súčasne s daňou z príjmu cez Daňovú správu na inštitúciu sociálneho zabezpečenia KELA.
6. **Cirkevná daň** sa platí z príjmu členov evanjelicko-luteránskej a ortodoxnej cirkvi vo výške 1-2 % a odvádzá sa daňovou správou cirkevným obciam.
7. **Daň zrazená platiteľom dane (Tax withheld at source)** je daň, ktorú odvádzajú cudzinci pracujúci vo Fínsku maximálne 6 mesiacov vo výške 35 % z príjmu.
8. **Daň z pridanej hodnoty: (www.vero.fi)**
 - 24 %** základná sadzba
 - znižené sadzby
 - 14 %** na potraviny, reštauračné služby, potrava pre zvieratá
 - 10 %** knihy, lieky, služby v doprave, ubytovaní, TV prenájom, vstupenky na kultúrne a zábavné podujatia, maľby a iné umelecké diela, predplatné novín, periodík a pod.

9. **Poplatok za starostlivosť o les** je forma dane vyberaná od majiteľov lesov na základe rozlohy lesa. Daňová správa tento poplatok odvádza lesným združeniam.
10. **Daň z nehnuteľností** je platená ročne obci z výšky hodnoty nehnuteľnosti. Percentuálnu výšku dane stanovuje obecné zastupiteľstvo.
11. **Dedičská daň** sa odvádza štátu z dedičstva, hodnota ktorého je minimálne 20 000 EUR. Výška dane je stanovená na základe hodnoty zdedeného majetku a príbuzenského vzťahu. V roku 2007 došlo k zmene, k zníženiu dedičskej dane z pôvodného základu 3 400 EUR na 20 000 EUR. Vyberá sa až do výšky 35 %.
12. **Darovacia daň** sa odvádza štátu z darov, ktorých hodnota je minimálne 4 000 EUR, alebo z vopred darovaného dedičstva.
13. **Prevodná daň** je daň platená štátu pri prevode nehnuteľností alebo cenných papierov.
14. **Koncesionárska daň** - (YLE-vero) 0,68 % z príjmu, avšak maximum 140 EUR ročne. Jej suma tvorí súčasť dani z príjmu. V platnosti od r. 2013.
15. **Ročná daň z motorového vozidla** – suma závisí od hmotnosti vozidla a emisií, sadzba medzi 43 – 606 EUR ročne.
16. **Daň pre tlačenej média** – vo výške 9 %.

Internetové odkazy: www.contactfinland.fi, www.vero.fi, www.kela.fi, www.bof.fi.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Fínska vláda cielavedome a dôrazne podporuje proexportné aktivity fínskych podnikov, najmä malého a stredného podnikania. Za týmto účelom už dlhodobo realizuje viacero programov na zvýšenie konkurencieschopnosti fínskych firiem na medzinárodných trhoch.

Fínsky verejný sektor sa usiluje riadiť inovačné stimuly formou rôznych inovačných aktivít vo verejnom, aj v súkromnom sektore. Nástroje ich využitia spoločnosťou zahŕňajú škálu od financovania inovácií až po ich reguláciu na univerzitách a iných vzdelávacích inštitúciách zameriavajúcich sa na výskum a vývoj.

Finančné prostriedky poskytované inštitúciám, ktoré zabezpečujú rozvojové, proexportné a proinvestičné aktivity, alebo im napomáhajú: **Centrá pre hospodársky rozvoj/Centres for Economic Development, Business Finland, Finnvera** atď. kombináciou štátnych prostriedkov a prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

c) Verejné obstarávanie

Základné princípy verejného obstarávania vo Fínskej republike vychádzajú zo zásad WTO a EÚ. V záujme dosiahnutia ešte väčšej transparentnosti v oblasti verejného obstarávania ako doteraz Fínsko zaviedlo od 1. júna 2007 novú legislatívu (zákony 348/2007, 349/2007 a 614/2007). Predmetom úpravy je najmä povinnosť obch. spoločností informovať o výberových konaniach formou elektronických oznámení s použitím databázy fínskych podnikateľských subjektov pri kontraktach nad stanoveným limitom EÚ, ako aj pri kontraktach s objemom nižším než sú limity EÚ. Oznámenia o výberových konaniach sa povinne vzťahujú na všetky kontrakty s hodnotou vyššou ako sú stanovené národné limity vo fínskom zákone o verejnom obstarávaní.

V roku 2016 bol zákon o verejnom obstarávaní novelizovaný (1397/2016). Národné limity na verejné zákazky sa zvýšili: dodávky tovarov a služieb 60 000 (koncesie 500 000); zmluvy v oblasti zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb 400 000; práce vo verejnom záujme 150 000 (koncesia 500 000); ostatné špecializované služby 300 000 EUR.

Prístup k **tendrom a informáciám** o nich je možný prostredníctvom web stránok:

1. Centrálna databáza na vyhlasovanie tendrov: www.hankintailmoitukset.fi.

2. Poradenstvo v oblasti verejného obstarávania – bezodplatné poskytovanie informácií o fínskej legislatíve o verejnom obstarávaní: www.hankinnat.fi.
3. Niektoré dodatočné informácie o verejnom obstarávaní vo FI: www.tem.fi.

Informácie o tendroch EÚ – TED (Tenders Electronic Daily) ted.europa.eu – on-line verzia Dodatku k Úradnému vestníku EÚ venovaná európskemu verejnému obstarávaniu

d) Zmluvná základňa

Zmluvná základňa je harmonizovaná.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Hlavnými dôvodmi príchodu investorov do Fínska je prístup k fínskym a okolitým trhom, ako aj odborné poznatky a technológie. Ďalšími významnými dôvodmi sú bezpečnosť, čisté životné prostredie a nízky stupeň byrokracie a korupcie. Fínsko má modernú infraštruktúru, logistiku a atraktívne komunikačné siete. Mnoho obch. spoločností, ktoré investujú vo Fínsku, ho môžu využiť ako základňu pre podnikanie v severských krajinách, Pobaltí a v RU. Fínsko tvorí ideálnu obchodnú bránu do RU. Vo Fínsku existuje veľmi priateľské podnikateľské prostredie. Daň z príjmu PO na úrovni 20 % je najnižšou spomedzi severských krajín. Obraz Fínska ako krajiny s atraktívnym daňovým systémom bol posilnený v r. 2021, keď Fínsko prijalo novú legislatívu, ktorá dáva obch. spoločnostiam možnosť využiť daňový odpočet v rozsahu 150 % na projekty R&D v rokoch 2021 – 2025. Na druhej strane pozíciu Fínska oslabuje malý trh, vysoký stupeň zraniteľnosti voči medzinárodnej situácii, vysoké mzdové náklady, starnúca populácia, zadlženosť domácností a vysoká závislosť bankového sektora Fínska od finančných sektorov DE a SE.

Fínsko ako pomerne malá ekonomika potrebuje zahraničné investície a víta ich prílev do svojej krajiny. Fínsko však považuje za potrebné chrániť kľúčové služby a infraštruktúry potrebné pre základné fungovanie spoločnosti. Fínsko má veľký záujem o prilákanie zahraničného kapitálu z ČK EÚ a z treťích krajín, aby zabezpečilo ekonomický rast. Zároveň si uvedomuje a reaguje na možnú hrozbu, ktorú PZI predstavujú, ak nie sú motivované čisto obchodnými záujmami. Preto Fínsko zaviedlo vo svojej legislatíve už v minulosti prvky preverovania PZI a mechanizmy na schvaľovanie aj obmedzenie cezhraničných akvizícií podnikov a nadobúdanie pozemkov zahraničnými vlastníkami.

Prílev PZI do Fínska sa v posledných rokoch obnovil po tom, ako bol značne obmedzený v dôsledku svetovej finančnej krízy a krízy eurozóny. Následne v dôsledku krízy COVID-19 klesol prílev PZI do Fínska v r. 2020 na 68 mil. EUR. V rokoch 2010 až 2018 sa hodnota PZI pohybovala v rozmedzí 62,4 až 77,3 mld. eur.

Najvýznamnejšími zahraničnými investormi vo Fínsku sú: Švédsko, Holandsko, Dánsko, Nemecko a Luxembursko. Celkový objem investícií pochádzajúcich z EÚ predstavuje 90 %. Fínsko umiestňuje investície hlavne do Švédska, Holandska, Nemecka, Belgicka a USA.

Hlavné sektory prílevu investícií: Väčšina investícií smeruje do podnikov, ktoré pôsobia v oblasti výroby, logistiky, IKT, cleantech, nehnuteľností, financií a poisťovníctva, veľkoobchodu a maloobchodu.

PZI vo Fínsku EUR mil. EUR

	2015	2016	2017	2018	2019	2020

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
PZI do Fínska	Svet celkovo	74 154	76 600	73 500	62 400	76 400	783 800
	Švédsko	37 056	34 540	26 288	20 035	21 594	20 209
	Luxembursko	819	7 874	11 776	11 561	11 255	10 911
	Holandsko	13 509	11 853	15 257	10 529	11 210	12 528
	Nórsko	871	586	1 335	1 381	4 864	5 052
	Čína	-44	-47	-73	-64	3 697	3 843
PZI z Fínska	Svet celkovo	85 352	105 400	102 700	111 700	130 400	117 100
	Švédsko	28 930	28 247	26 996	22 070	25 674	25 536
	Holandsko	12 787	18 267	31 565	29 280	31 671	21 402
	Dánsko	1 380	1 970	2 574	6 472	6 579	7 037
	Írsko	11 143	9 460	10 162	11 190	20 998	18 539
	Nórsko	2 213	2 327	1 837	4 820	6 582	7 142

Zdroj: Štatistický úrad Fínska

Prílev PZI do Fínska podľa odvetví v roku 2020

Finančné a poisťovacie podniky	21 %
Informačné a komunikačné podniky	11 %
Realitné podniky	9 %
Priemysel kovov	12 %
Chemický priemysel	11 %

PZI Fínska podľa odvetví v roku 2020

Finančné a poisťovacie podniky	25 %
Technologický priemysel	22 %
Lesnícky priemysel	12 %

https://www.stat.fi/meta/til/ssij_en.html & https://www.stat.fi/til/ssij/2020/ssij_2020_2021-09-17_en.pdf

Priame zahraničné investície z Fínskej republiky do SR – Podľa údajov NBS je celkový objem fínskeho kapitálu v SR k 31.12.2020 vo výške **138,7 mil. EUR**.

Najväčšou slovenskou investíciou vo Fínsku bola výstavba veternej elektrárne na severe Fínska (Posio) slovenskou firmou E-Group. V júni 2014 podpísala firma E-Group kontrakt na realizáciu výstavby 23,1 MW veternej elektrárne Posio Wind Park (7 turbín) v hodnote 45 mil. EUR (finalizácia v r. 2016).

Podnikateľské subjekty v SR s účasťou fínskeho kapitálu:

Názov spoločnosti	Mesto	Oblasť podnikania
ENICS Slovakia (ZTS Elektronika ES, a.s.)	Nová Dubnica	Výroba káblových zväzkov
Fortaco s.r.o.	Holíč	Strojárstvo
Kone SSC, s.r.o.	Bratislava	Obchodné zastúpenie + servisné stredisko
Lindström, s.r.o.	Trnava	Prenájom pracovných odevov, rohoží
Metsä Tissue, a.s.	Žilina	Hygienické potreby z papiera

Novaline Slovakia, ú.s.	Piešťany	Rekreačná turistika (Heinola)
Opteam Finland, s.r.o.	Bratislava	Personálna agentúra
Peikko Slovakia, s.r.o.	Bratislava	Výroba kotevných systémov a ocelových nosníkov Deltabeam – obchodné zastúpenie pre SVE
Pöyry Environment a.s.	Trenčín	Konzultačná spoločnosť – Projektová činnosť, vodohospodárske stavby, pobočka fy Poyry Finland
RAMIRENT spol. s r. o.	Bratislava	Stavebníctvo
Ruukki Slovakia, s.r.o.	Bratislava	Súčasť fínskeho koncernu Ruukki Construction
Scheteling CE, s.r.o.	Vlčany	Dovoz a distribúcia záhradkárskeho potrieb
Solved Finland	Bratislava	Cleanteach – poradenské služby
Tamtron, s.r.o.	Trnava	Vývoj a výroba digitálnych váh z väzbiacich systémov, vlastník Tamtron Systems Oy FI
Terichem, a.s.	Svit	Fínska investícia v spoločnosti Chemosvit Svit
UPM-Kymmene Slovakia, s.r.o.	Bratislava	Veľkoobchodný predaj papiera
YIT Slovakia, a.s.	Bratislava	Stavebná spoločnosť

b) Energetická politika krajiny

Energetická politika Fínska spadá pod Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, ktorého cieľom je okrem tradičného zabezpečenia energetickej bezpečnosti krajiny aj príprava a implementácia národnej klimateckej politiky.

Doteraz približne 1/3 energie spotrebovanej vo Fínsku pochádzala z Ruska. Toto číslo sa teraz blíži k nule. Sankcie uvalené EÚ a opatrenia zavedené Fínskom zastavili všetky dovozy drevných palív, plynovodu, elektriny, ropy a uhlia. Rýchly odchod Fínska z ruskej energetiky umožnila komplexná pripravenosť a dôsledný prístup.

Elektrická energia

V roku 2020 bola výroba elektriny vo Fínsku 66,6 TWh, z toho 34,7 TWh bolo vyrobených z obnoviteľných zdrojov energie. To zodpovedá 52 % výroby elektriny vo Fínsku. V roku 2020 bola viac ako polovica výroby elektriny vo Fínsku vyrobená z obnoviteľných zdrojov energie, prvýkrát za približne 50 rokov. Výrazne vzrástla výroba vodnej a veternej energie, zatiaľ čo elektrina vyrobená z drevných palív klesla o 13 %. Výroba diaľkového aj priemyselného tepla klesla o 8 %. 63 % výroby diaľkového tepla a priemyselného tepla bolo vyrobených z obnoviteľných zdrojov a 28 % z fosílnych palív a rašeliny.

Celková výroba elektriny zostala takmer na úrovni roku 2019. Výroba vzrástla len o 0,5 TWh oproti predchádzajúcemu roku. Celková spotreba elektriny však klesla o 4,5 TWh na 81,6 TWh v roku 2020. Z celkovej spotreby elektriny bolo 82 % pokrytých domácou výrobou a 18 % čistým dovozom elektriny. Elektrina sa do Fínska dováža zo severských krajín a Estónska. Čistý dovoz elektriny sa medziročne znížil o 25 %. V rokoch 2016 až 2019 bol čistý dovoz elektriny na mimoriadne vysokej úrovni, keď vlastná výroba elektriny vo Fínsku pokrývala menej ako 80 % spotreby. V roku 2020 pokrývala produkcia Fínska 82 % spotreby.

Elektrina vyrobená z obnoviteľných zdrojov energie dosiahla rekordné množstvo 34,7 TWh. Obnoviteľné zdroje energie pokrývali viac ako polovicu výroby elektriny vo Fínsku: 52 %. Rast bol spôsobený najmä zvýšenou výrobou vodnej energie. 45 % elektriny z obnoviteľných zdrojov bolo vyrobených pomocou vodnej energie, 23 % z veternej energie a takmer celý zvyšok s palivami na báze dreva. 34 % elektriny bolo vyrobených z jadra, 14 % z fosílnych palív a rašeliny.

Podiel vodnej energie na výrobe elektriny sa každoročne mení podľa vodnej situácie. V roku 2020 bola elektrina vyrobená z vodnej energie 15,7 TWh, čo je jednoznačne viac ako v predchádzajúcich rokoch. Rovnaké množstvo elektriny sa vyrobilo pomocou vodnej energie

naposledy v rokoch 2015 a 2016. V roku 2020 sa podiel obnoviteľných palív na výrobe elektriny oproti predchádzajúcemu roku znížil až o 13 %. Napriek tomu množstvo elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie vzrástlo vďaka výrobe vodnej a veternej energie. Množstvo elektriny vyrobenej veternou energiou sa zvýšilo o 32 % a v roku 2020 dosiahlo 7,9 TWh. V roku 2020 tvorila veterná energia 12 % elektriny vo Fínsku.

Množstvo elektriny vyrobenej z fosílnych palív sa znížilo o 20 % a elektriny vyrobenej z rašeliny o 29 %. Množstvo elektriny vyrobenej z čierneho uhlia sa znížilo až o 44 %. Mierne vzrástlo množstvo elektriny vyrobenej zo zemného plynu (3,6 %).

V roku 2020 bola výroba elektriny z obnoviteľných palív 10,9 TWh, z toho 6,0 TWh s čiernym lúhom a 4,3 TWh s ostatnými palivami na báze dreva. Z fosílnych palív a rašeliny sa vyrobilo 9,3 TWh elektriny, čo je o 2,6 TWh menej ako v roku 2019.

Ropa, zemný plyn a uhlie

Zásoby ropy sú zabezpečované predovšetkým dovozom, najmä surovej ropy (nad 80 %). V roku 2021 dovoz ropy klesol o 26 % na 8,4 mil. ton. Fínsko je čistým vývozcom ropných produktov (6,5 mil. ton čistého vývozu v roku 2021), najmä do EÚ. Spotreba ropných produktov zostala v roku 2021 relatívne stabilná a dosiahla 7,4 mil. ton. Doprava je najväčším spotrebiteľským sektorom ropných produktov, hoci jej podiel je relatívne skromný (44 % v roku 2021). Priemysel a neenergetické využitie predstavujú 29 %, budovy (obytné a služby) 14 % a diaľkové vykurovanie 12 %.

Spotreba zemného plynu zostala stabilná na úrovni približne 2,6 mld. m³ od roku 2018. Predtým v rokoch 2011 až 2017 veľmi rýchlo klesala (9 %/rok) na 2,3 mld. m³. Priemysel sa na spotrebe plynu v roku 2021 podieľal 35 %, nasledujú elektrárne (34 %) a budovy (3 %).

Spotreba uhlia a rašeliny, ktorá zostala medzi rokmi 2015 a 2018 približne stabilná, klesla v roku 2019 o 15 % a v roku 2020 o 23 % a v roku 2021 zostala stabilná na úrovni približne 7 mil. ton (z toho 60 % rašeliny) v dôsledku nižšieho dopytu zo strany energetického sektora. Energetický sektor je hlavným spotrebiteľom uhlia a rašeliny s 56 % celkovej spotreby v roku 2021 (z toho 40 % rašeliny), po ňom nasleduje priemysel (23 %).

Obnoviteľné zdroje energie

Obnoviteľná energia už predstavuje takmer polovicu všetkej energie spotrebovanej vo Fínsku. Asi 90 percent našej elektriny je bez fosílnych palív. V roku 2022 bola zavedená výnimočná kapacita bezemisných elektrární: vo Fínsku sa minulý rok postavilo viac ako 2 400 MW veternej energie a 1 600 MW jadrovej energie.

Jadrová energetika

Jadrová energia zohráva dôležitú úlohu pri plnení fínskej národnej energetickej a klimatickej stratégie. V praxi využitie jadrovej energie nespôsobuje žiadne emisie skleníkových plynov. Jadrová energia je najväčším zdrojom výroby elektriny vo Fínsku. Viac než tretina spotreby elektriny vo Fínsku pochádza z výroby jadrovej energie. Fínsko má dokončených päť jadrových reaktorov. Celkovo predstavujú viac ako 40 % celkovej produkcie energie vo Fínsku – 4 394 MW. Jadrové elektrárne sú umiestnené na južnom a západnom pobreží Fínska v Loviisa a Olkiluoto. Dva reaktory na vodu boli dodané švédskou spoločnosťou Asea Atomb a sú prevádzkované spoločnosťou Teollisuuden Voima Oy a dva upravené ruské tlakovodné reaktory (VVER) sú prevádzkované spoločnosťou Fortum Corporation. Piaty reaktor (Olkiluoto 3) bol spustený v apríli v Eurajoki. Fínsko je tiež svetovým lídrom v nakladaní s jadrovým odpadom a jeho likvidácii. Zariadenie na likvidáciu jadrového odpadu Onkalo, ktoré sa buduje neďaleko Olkiluoto, by malo začať fungovať v roku 2025 a bude prvým trvalým zariadením na likvidáciu vyhoreného jadrového paliva na svete. Spoločnosť Posiva plánuje dokončenie projektu finálneho úložiska jadrového odpadu pod názvom Onkalo, v blízkosti jadrovej elektrárne Olkiluoto. V súčasnosti je vyhlásený priestor v skalnom podloží ostrova v hĺbke 420 m. V máji 2021 začala Posiva s razením prvých piatich tunelov v Onkalo, pričom

jeden tunel by mal mať kapacitu na uskladnenie 65 ton použitého jadrového paliva. Finalizácia úložiska by mala stáť okolo 500 mil. EUR. V Onkalo by sa malo v budúcnosti vybudovať celkovo 100 tunelov. Fínsko bude schopné spracovávať a trvalo ukladať rádioaktívne materiály nielen z JE Olkiluoto a JE Loviisa, ale taktiež z plánovanej JE Fennovoima.

c) Veda, výskum, vývoj a inovácie

Výdavky na výskum a vývoj by mali predstavovať ročne približne 3 % HDP (z toho samotný verejný sektor podporuje R&D v objeme asi 1 % HDP). Finančné prostriedky na výskum a vývoj v rozpočte na 2021 v porovnaní s 2020 klesli o 681,7 mil. EUR na 2 416,8 mil. EUR. Podiel verejného sektora na financovanie R&D na HDP sa odhaduje vo výške 0,99%. Najväčšie organizácie, ktoré v rozpočte 2021 dostali financovanie výskumu a vývoja, sú Business Finland (740,4 mil. EUR) a univerzity (724,0 mil. EUR). Rozpočtové prostriedky Fínskej akadémie sa v porovnaní s 2020 znížili o 76 mil. EUR, (449 mil. EUR). V súlade s vládnym programom je cieľom krajiny zvýšiť výdavky na rozvoj RDI na úroveň 4 % HDP do r. 2030.

Kľúčovými odbornými a finančnými organizáciami fínskeho inovačného prostredia sú agentúra **Business Finland**, **Fínska akadémia**, **SITRA** (Fínsky inovačný fond) a **VTT** (Technické výskumné centrum). Tieto inštitúcie spravujú technologické a výskumné programy spájajúce priemysel a akademickú obec, poskytujú financovanie najlepším vedcom a výskumným spoločnostiam vo FI. Na regionálnej úrovni je inovačná a technologická politika realizovaná prostredníctvom Centier pre hospodársky rozvoj, dopravu a životné prostredie – ELY.

Univerzity a polytechnické školy tvoria sektor vyššieho vzdelávania, ktorý je regionálne komplexne pokrytý. FI má 12 štátnych výskumných ústavov, niekoľko technologických parkov, podnikateľských inkubátorov a technologických centier. Odovzdávanie znalostí medzi podnikmi a univerzitami je jedným z kľúčových rysov ekonomiky a inovačnej politiky FI.

Zahraničné firmy, ktoré pôsobia vo výrobnom sektore, pomáhajú pri znižovaní nezamestnanosti a zavádzajú výrobu náročnú na výskum a vývoj, môžu požiadať o podporu z organizácie Business Finland.

Business Finland je hlavnou fínskou organizáciou, ktorá financuje aplikovaný a priemyselný výskum a vývoj. Medzi hlavné úlohy patrí:

- zabezpečovanie spolupráce podnikov, škôl/univerzít a výskumných ústavov;
- koordinácia účasti v medzinárodných technologických iniciatívach, a poskytuje na ňu
- výskumné programy, vrátane EÚ, programu EUREKA a ďalších;
- spolupráca so zahraničnými výskumníkmi prostredníctvom siete technologických poradcov;
- zvyšovanie konkurencieschopnosti fínskeho priemyslu a sektoru služieb prostredníctvom zavádzania nových technológií;
- diverzifikácia výrobných štruktúr, zvyšovanie výroby a vývozov; a pod.

Technické výskumné centrum Fínska (VTT, www.vtt.fi) vytvára nové aplikované technológie v spolupráci s domácimi a zahraničnými partnermi. Služby poskytuje na komerčnom základe. Výsledky sú dôverné a VTT nemá právo na ich ďalšie využitie a predaj bez súhlasu zákazníka, na objednávku ktorého bol výskum urobený. Ročný obrat VTT Group dosahuje približne 270 mil. EUR (2018), ročne poskytuje služby viac ako 1000 domácim a zahraničným klientom. VTT je najväčším výskumným strediskom v škandinávskych krajinách. Základné financovanie od fínskej vlády 77 mil. EUR. V rámci hodnotenia výskumu v Horizont 2020 bolo VTT v 2018 na 4. mieste.

Pozn.: VTT a Helsinská univerzita spolupracujú so SAV na projekte CEMEA zameraného na výskum nanotechnológií.

Fínsky inovačný fond SITRA je nezávislý verejný fond (verejná nadácia) pod dohľadom fínskeho parlamentu. Jej cieľom a úlohou je podpora blaha fínskej spoločnosti a úspešné

napomáhanie vybudovania „Fínska budúcnosti“. SITRA má zo zákona povinnosť podporovať stabilný a vyvážený rozvoj krajiny, kvalitatívny i kvantitatívny rast hospodárstva, medzinárodnej konkurencieschopnosti a spolupráce. SITRA úzko spolupracuje s verejnými a súkromnými aktérmi. Aktivity SITRA sú financované výnosmi zo zvereného kapitálu a návratnosťou investovaného kapitálu.

Súčasnú aktivitu, oblasti podpory a výskumu:

1. Kapacita na obnovu (napr. financovanie služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ľudské zdravie, well-being data)
2. Obehové uhlíkovo neutrálné hospodárstvo
3. Nový pracovný život a udržateľné hospodárstvo (napr. transformácia práce)
4. Foresight planning (napr. vzdelávanie v meniacom sa svete, megatrendy), skúmanie, predvídanie a formovanie budúcnosti predvídateľného rozvoja
5. Vzdelávanie a školenia

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD

a) Dovozy a vývozy režim, obchodná prax

Jedným z nástrojov hospodárskej politiky je vonkajšia obchodná politika, ktorá pôsobí na vývoj ekonomiky cez medzinárodný obchod. Režim ZO medzi Fínskom a SR je daný členstvom v EÚ.

Zahraničný obchod hrá v ekonomike Fínska významnú úlohu a pôsobí ako dôležitý nástroj hospodárskeho rastu. Fínsku obchodnú politiku možno charakterizovať ako liberálnu a otvorenú. Najväčší význam pre fínsky zahraničný obchod má obchod s krajinami EÚ.

Špeciálne dovozné a vývozné požiadavky a certifikácia – pre dovoz niektorých tovarov do Fínska platia okrem predpisov EÚ aj národné ustanovenia týkajúce sa najmä tovarov, ktoré môžu poškodiť zdravie, blahobyt a hospodárstvo krajiny alebo ich použitie môže mať za následok poškodenie fauny a flóry.

Obchodná prax

- Obchodné zvyklosti vo Fínsku sa riadia skúsenosťami a postupmi obvyklými v EÚ. Fínsko je krajina s voľným trhom a na dovoz tovarov platí málo obmedzení. Colné vybavenie, manipulácia v prístavoch a vnútroštátna doprava sú vo všeobecnosti rýchle a efektívne.
- Na dovoz zo SR ako členskej krajiny Európskej únie nie sú špeciálne obmedzenia.
- Obchodné stretnutia s fínskymi partnermi sa musia pripravovať s dostatočným časovým predstihom. Predmet rokovania sa vopred konzultuje písomne. Fínski partneri akceptujú vyššie cestovné náklady a preto počas rokovania prejavujú snahu prerokovať čo najpodrobnejšie detaily. Dôležité informácie treba odovzdať v písomnej forme.
- Fínski dovozcovia sú opatrní pri výbere dodávateľov. Fínsky trh je trhom kupujúceho a dovozcovia v prvom rade sledujú jeho záujem. Kto sa chce presadiť, musí sa prispôbiť a v zásade vytlačiť z trhu iný konkurenčný výrobok.
- Fínska colná správa vydala smernicu pre vybavovanie obchodných a colných formalít, ktorá je dostupná pre verejnosť na web: www.tulli.fi.
- Informácie na predávaných výrobkoch musia byť uvedené v oboch úradných jazykoch (fínskom i švédskom).

Ochrana domáceho trhu

Vo Fínsku existuje pomerne efektívny systém ochrany domáceho trhu. Do tohto systému zaraďujeme formy:

- legislatívne (ochrana spotrebiteľa, prísnejšie fytozdravotné predpisy, kvalitné ekologické obaly, dvojjazyčné nápisy a pod.),
- subvenčné (dotácie do poľnohospodárstva),
- psychologické („čo je fínske je kvalitnejšie“).

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Fínsko je vysoko industrializovaná krajina, ktorej ekonomika sa vo veľkej miere opiera o zahraničný obchod, ktorý v roku 2021 predstavoval 79 % jeho HDP. V tom istom roku Fínsko vyvážalo najmä produkty lesného hospodárstva (18,9 %), chemikálie (18,4 %), kovy a kovové výrobky (16,6 %) a stroje (13 %); a dovážalo chemikálie (18,1 %), produkty elektrického a elektronického priemyslu (14,3 %), produkty z ťažby (11 %), dopravné zariadenia (10,9 %) a stroje (8,9 %). Hlavnými obchodnými partnermi boli Nemecko (14,9 %), Rusko (11,9 %), Švédsko (11,6 %), Čína (9 %) a Holandsko (5,3 %); kým dovoz krajiny pochádzal najmä z Nemecka (13,3 %), Švédska (10,3 %), USA (6,8 %), Holandska (6,3 %) a Ruska (5,4 %). Obchodná bilancia Fínska bola v minulosti tradične pozitívna, no jej výkonnosť sa v poslednom desaťročí zhoršila, pričom sa striedali mierne pozitívne výsledky s negatívnymi. V roku 2021 sa celkový vývoz tovarov (76 mld. EUR, +23,8% medziročne) takmer vyrovnal celkovej hodnote dovozu (80 mld. EUR, -+26,1% medziročne); keďže vývoz služieb dosiahol 30,6 mld. EUR oproti takmer 33,3 mld. EUR dovozu (s ročným dvojciferným nárastom o 14,2 %, resp. 12,5 %). Podľa najnovších údajov fínskeho štatistického úradu vyviezla krajina za prvých desať mesiacov roku 2022 tovar v hodnote 66,7 mld. EUR a doviezla v hodnote 77,1 mld. EUR.

<https://www.lloydsbanktrade.com/en/market-potential/finland/trade-profile>

Vývoj fínskeho zahraničného obchodu v mil. EUR (tovary):

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vývoz	55 973	53 880	51 866	59 554	63 843	65 049	57 300	76 346
Dovoz	57 769	54 493	54 868	62 051	66 470	65 786	59 400	80 068
Obrat	113 742	108 373	106 734	121 605	130 313	130 835	116 700	156 414
Saldo	- 1 796	- 613	- 3 002	- 2 497	- 2 627	- 737	- 2 010	- 3 722

<https://www.lloydsbanktrade.com/en/market-potential/finland/trade-profile>

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz 2022

Import	mil. EUR	%
Nerastné palivá, minerálne oleje	17 910	19,7
Jadrové reaktory, kotly, stroje a mechanické zariadenia	9 980	11,0
Elektrické stroje a zariadenia	8 540	9,42
Dopravné zariadenia	6 620	7,3
Železo a oceľ	3 890	4,29
Export	mil. EUR	%
Jadrové reaktory, kotly, stroje a mechanické zariadenia	9 290	11,5
Nerastné palivá, minerálne oleje	8 370	10,4
Papier a lepenka; výrobky z papiera	7 490	9,34
Stroje a zariadenie	6 600	8,23
Železo a oceľ	6 130	7,65

<https://trendeconomy.com/data/h2/Finland/TOTAL>

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz 2022

Hlavní obchodní partneri					
	Import			Export	
	EUR mil.	%		EUR mil.	%
Švédsko	11 190	12,4	Nemecko	9 310	11,6
Nemecko	11 090	12,3	Švédsko	8 540	10,6
Čína	8 250	9,1	USA	7 480	9,32
Nórsko	2 230	6,87	Holandsko	5 690	7,09
Rusko	6 090	6,71	Čína	3 760	4,69
Holandsko	4 010	4,42	Estónsko	3 420	4,27
USA	3 990	4,4	UK	2 850	3,55
Estónsko	3 290	3,63	Belgicko	2 580	3,22
Poľsko	2 690	2,96	Francúzsko	2 450	3,06

<https://trendeconomy.com/data/h2/Finland/TOTAL>

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (vývoz/dovoz)

Vývoj bilaterálneho obchodu SR-Fínsko

mil. EUR	2016	2017	2018	2019	2020
Export	205,5	212	229,4	249,0	245
Import	129,0	158	174,7	194,4	219
Obrat	334,5	370	404,1	443,4	464
Bilancia	76,6	54	54,7	54,6	26

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzájomný ročný obrat v roku 2020 opätovne vzrástol, pričom výraznejšie vzrástol najmä import do SR. Tovarová štruktúra exportu a v zásade aj importu sa za ostatné roky nemení. Je potrebné prioritne sa zamerať na iné formy spolupráce s Fínskom ako napr. podpora spolupráce vo vede a výskume, prenos poznatkov z oblasti budovania a podpory proinovačného prostredia a prílevu investícií do SR. Cieľom je posilniť spoluprácu v oblasti vedy, výskumu, inovácií, informačných a komunikačných technológií, farmaceutického priemyslu a biotechnológií, kybernetickej bezpečnosti a aktívneho cestovného ruchu.

Hlavné vývozné komodity zo SR do FI za r. 2021 podľa členenia HS2:

P.č.	HS2	Názov	Podiel v %
1	87	Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo	42,3
2	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia; ich časti, súčasti	17,2
3	85	Elektrické stroje, prístroje a zariadenia a ich časti a súčasti	11,8
4	17	Cukor a cukrovinky	4,59
5	72	Železo a oceľ	3,38
6	73	Predmety zo železa alebo z ocele	3,18
7	40	Guma a výrobky z nej	3,07
8	21	Rôzne jedlé prípravky	1,59
9	64	Obuv	1,32
10	76	Výrobky z hliníka	1,21

Hlavné dovozné komodity z FI do SR za r. 2021 podľa členenia HS2:

P.č.	HS2	Názov	Podiel v %
1	79	Zinok a predmety zo zinku	17,8
2	47	Vláknina z dreva alebo iných celulóзовých vláknin; zberový papier	15,4
3	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia; ich časti, súčasti	11,9
4	85	Elektrické stroje, prístroje a zariadenia a ich časti a súčasti	6,21
5	74	Meď a predmety z medi	6,01
6	39	Plasty a výrobky z nich	5,99
7	48	Výrobky z papiera	5,65
8	87	Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo	3,93
9	90	Optické, fotografické a filmové zariadenia	3,41
10	73	Predmety zo železa alebo z ocele	3,39

Potenciál a prioritné oblasti spolupráce

Iniciatíva Slovak-Finnish 21st Century Trade and Innovation House

Pokroky v realizácii projektu „Obchodnej a inovačnej komory 21. storočia“ sa dosiahli v máji 2021 v rámci SK-FI okrúhleho stola. Okrúhly stôl mal podnietiť diskusiu medzi oboma stranami o prehĺbení existujúceho prepojenia v oblasti obchodu, podnikania a inovácií, ako aj o budovaní nových vzťahov a nadväzovaní nových kontaktov v danej oblasti. Účasť viacerých významných SK a FI predstaviteľov z politického, diplomatického, podnikateľského prostredia potvrdila záujem a odhodlanie oboch krajín rozvíjať úzke obchodné vzťahy a dosahovať spoločný pokrok aj v oblasti inovácií start-upov a technológií. Výsledkom okrúhleho stola bola tvorivá a inšpiratívna debata o ďalšej SK-FI kooperácii v dlhodobejšom horizonte s ohľadom na trendy v budúcnosti a o možnostiach konkrétneho zapojenia zainteresovaných strán do projektu založenia obchodnej a inovačnej komory 21. storočia.

Z diskusie účastníkov o úlohe a koncepcii obchodnej komory vyplynulo, že základným predpokladom pre vytvorenie modernej, prosperujúcej a fungujúcej obchodnej komory je jasná vízia založená na ekosystémovom prístupe a na princípoch zelenej politiky a politiky udržateľného rozvoja. SK a FI partneri majú záujem o prehĺbenie spolupráce v oblasti inovácií a digitálnych technológií, predpokladajúc ďalšiu výmenu know-how, skúseností a poznatkov medzi inštitúciami a organizáciami, ktoré sú prirodzenou súčasťou inovačného ekosystému. Diskutujúci sa zároveň zhodli na potrebe zapojiť všetkých kompetentných a zainteresovaných aktérov z politického života, zo súkromného sektora, priemyslu, z oblasti vedy a výskumu, ako aj zástupcov miest a obcí. Navrhlo sa vytvorenie platformy, ktorá prepojí odborníkov z inteligentných miest, verejnosti, podnikateľského prostredia so zákazníkmi a odborníkmi aj z iných ako IT oblastí. Z takejto formy spolupráce by mohli profitovať ďalšie podnikateľské subjekty, napr. fínske v SK, ale aj menšie spoločnosti či startupy. Záujem o vybudovanie „startupového mestečka“ na Slovensku na základe spolupráce so Slovenskou technickou univerzitou a Aalto University prezentovala v diskusii pri okrúhlym stole spoločnosť Touch4IT. SK – FI obchodná a inovačná komora 21. storočia by mohla pôsobiť ako nástupca Slovenského inovačného styčného úradu.

Ďalšie okruhy novej spolupráce

- Identifikovať oblasti, v ktorých by fínske poznatky, poradenstvo a priama spolupráca, priniesli čo najvyššiu pridanú hodnotu (napr.: spolupráca v oblasti biomateriálov a biotechnológií; spoločné výskumné projekty v automobilovom priemysle; poradenstvo pri budovaní štruktúr na podporu technologických transferov; podporné mechanizmy na rozvoj začínajúcich (start-up) spoločností a firiem s perspektívou rastu;

- Podporovať nadväzovanie projektových a vedecko-výskumných partnerstiev, STU- Aalto Univerzita, Aalto Startup Centre, potenciálne TUKE – Haaga Helia a identifikovať ďalšie možné partnerstvá medzi výskumnými a vedeckými pracoviskami, podporovať rozširovanie spolupráce SAV-VTT, Univerzita Žilina – Univerzita Tampere.
- Pokračovať v prepájaní podnikateľských ekosystémov oboch krajín. Využiť silnú podporu fínskej vlády pri internacionalizácii fínskych firiem hľadajúcich pre malých a stredných podnikateľov spoluprácu v zahraničí.
- Využiť obchodnú misiu Košickej regionálnej SOPK spolu s Košice IT Valley, Mestom Košice, Univerzitným vedeckým parkom Technicom a VÚC KE zameranej na inovácie a digitalizáciu pri výmene poznatkov a skúseností s cieľom zúžitkovať získané poznatky pre ďalší rozvoj inovačného potenciálu v oboch krajinách.
- Prezentovať produkciu slovenských vinárstiev na výstave Food & Wine na výstavisku Messukeskus v Helsinkách v jesenných mesiacoch s cieľom rozšíriť ponuku slovenských vín na fínskom trhu.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Obchodné zvyklosti vo Fínskej republike sa riadia skúsenosťami a postupmi obvyklými v EÚ.

- Spoľahlivosť a serióznosť sú významné vlastnosti fínskych obchodníkov.
- Oslovovanie krstnými menami sa bežne používa, ak je zřejmé, že partneri sa budú pravidelne kontaktovať. Napriek relatívne osobnému charakteru komunikácie zostávajú pracovné vzťahy nedotknuté a služobný odstup zachovaný.
- Fínski partneri sa v komunikácii s obchodnými partnermi prejavujú pozorným počúvaním, mlčanlivosťou, rezervovanosťou, zdržanlivými vyjadreniami a vecnou argumentáciou.
- Fínski obchodníci majú rozsiahle znalosti o zahraničnom obchode a na rokovania prichádzajú dobre pripravení. Obchodný partner si k prerokovanej záležitosti obstará dostatok informácií, ktoré mu umožnia dobrú orientáciu v predmetnej veci. Transparentnosť a otvorenosť je cestou k úspešnému uzavretiu dohody. Pomalosť, váhavosť v rozhodovaní a chladnosť pri rokovaniach predstavujú obvyklé sprievodné znaky v obchodnom styku s fínskymi firmami.
- Komunikačným jazykom počas obchodných rokovaní a prezentácií je anglický jazyk.
- Obchodné ponuky treba predkladať vo fínskom, švédskom alebo v anglickom jazyku. V ponukách musí byť uvedený predmet činnosti obch. spoločnosti vrátane základných ekonomických údajov, certifikátov a referencií. Pre fínskych partnerov sú významné údaje o obrate obch. spoločnosti .
- Súčasťou obchodnej ponuky musí byť kalkulácia dopravných nákladov.
- Pri prezentáciách firiem (max. 15-20 min.) sa sleduje technická a kvalitatívna úroveň, cenové náležitosti, platobné a dopravné podmienky.
- Ponuku a prezentáciu výrobkov musia dopĺňať aj medzinárodne uznávané certifikáty.
- Vlastná internetová stránka je pre fínske firmy samozrejmosťou a preto je vhodné túto informáciu predložiť.
- Pri obchodných rokovaniach nie je vhodné hneď prejaviť záujem o prienik na pobaltské trhy prostredníctvom fínskej firmy. Až na základe trvalejších kontaktov je možné rokovať o rozšírení aktivít na tretie trhy.
- Najdôležitejším a rozhodujúcim článkom veľkých spoločností vo Fínsku nie je najvyššie vedenie, ale bežne zodpovední nákupcovia, regionálni vedúci, alebo výkonný riaditeľ.

Upozornenia pri príprave služobnej cesty:

- V období Vianoc, Veľkej noci, 1. mája a 25. júna nie je vhodné plánovať služobné cesty do Fínska vzhľadom na pracovné voľno.

- Neodporúča sa do Fínska cestovať za obchodnými účelmi v čase od 20. júna do konca augusta, keď väčšina fínskych obchodných partnerov trávi letnú dovolenku.
- Na rozdiel od Slovenska sa školský rok vo Fínsku začína v polovici augusta a končí sa 31. mája.
- Hlavná turistická sezóna sa končí v polovici augusta.
- Fínsky trh je charakteristický rýchlym tempom rozvoja a globalizácie od vstupu krajiny do EÚ v roku 1995. Dá sa považovať za obsadený, avšak v dôsledku realizovaných zmien v daňovej politike a zvyšovania reálnych príjmov obyvateľstva, ho možno vidieť ako trh perspektívny a rastový.
- Fínsky trh je protikladný – odráža sa v ňom fínska konzervatívna mentalita, dokáže však absorbovať nové, netradičné technológie, výroby, aj najmodernejšie trendy. Dôraz je však na kvalite, ekologické parametre, pričom sa striktne dbá na predpisy týkajúce sa akejkoľvek škodlivosti tovaru.
- Na prejavovaný záujem treba reagovať pružne a ponukou reálnych cien. Úspešná realizácia obchodných vzťahov je podmienená i schopnosťou rýchlej reakcie a dodávateľskej flexibility. Fínski obchodníci sú konzervatívni a neradi menia už zaužívané spôsoby získavania tovarov a služieb.
- Medzi špecifiká fínskeho trhu patria aj vysoké dopravné náklady, ktoré vyplývajú z geografickej polohy krajiny, ako aj z rozlohy krajiny.
- Fínski partneri sú považovaní za stabilných, platobne schopných a veľmi perspektívnych obchodných partnerov.
- Najperspektívnejší spôsob presadenia sa na trhu je formou výrobných kooperácií, dodávania komponentov, častí, alebo súčastí.
- Pri plánovaní exportných aktivít do Fínskej republiky je treba vychádzať z faktu vysokých nárokov dovozcov. Fínsky trh je silne prepojený s ekonomikami krajín Európskej únie, s ktorými má najintenzívnejší obchod. Na miestnom trhu je veľmi silná konkurencia.
- Fínski dovozcovia sú opatrní pri výbere dodávateľov. Fínsky trh je trhom kupujúceho a dovozcovia v prvom rade sledujú jeho záujem. Kto sa chce presadiť, musí sa prispôbiť. Konkurencia na trhu je silná a prienik nie je jednoduchý. Okrem rozumnej cenovej politiky, dôvera a spoľahlivosť patria medzi kľúčové faktory úspešných vzťahov s fínskymi obchodníkmi. Pružná komunikácia, dobré odborné a jazykové znalosti, otvorený a korektný vzťah sa pozitívne prejaví v komerčných výsledkoch. Veľký význam má pravidelný a pružný kontakt s fínskymi partnermi. Oneskorená alebo žiadna reakcia na dopyt potenciálneho partnera môže zmať predchádzajúce úsilie. Náležitú pozornosť treba venovať písomnej korešpondencii, ktorá musí byť korektná a presná. Telefón, email a internet sú hlavnými komunikačnými prostriedkami.
- Národná mentalita takmer vylučuje výskyt korupcie a vydierania. Firmy jednájú zvyčajne čestne a s vedomím, že nemôžu podstúpiť nadmerné riziká. Citlivo reagujú na cenový nátlak a odmietajú špekulatívne rokovania. Rokovania sú zvyčajne priame a vecné.
- Kriminalita v krajine je nízka.
- Oblečenie v obchodných kruhoch sa zhoduje so svetovými módnymi trendmi. V bankách a na ministerstvách sa dodržiava striedmosť v oblekaní, avšak vo všetkých oblastiach je badateľné uprednostňovanie pohodlného oblečenia a obuvi.
- Neformálne konverzačné témy sa týkajú športu, gastronómie, dovolenky a aktivít súvisiacich s morom.

Balenie, doprava, značenie tovaru

Pre označenie a balenie tovaru platia vo Fínsku predpisy EÚ, ktoré sú obsahom zákona o bezpečnosti výrobkov.

- Balenie tovarov určených na predaj v maloobchodnej sieti musí na etikete obsahovať údaje:
- obchodný názov výrobku, meno výrobcu/spoločnosti/importéra, ktorý tovar balí, čistá a brutto hmotnosť, alebo objem výrobku, zloženie/rozbor látok, ktoré výrobok obsahuje, posledný odporúčaný deň predaja/použitia, návod na skladovanie, v prípade, že ide o tovar rýchlo podliehajúci skaze a tovary určené deťom.

- Pri tovaroch, kde výrobca ručí za neškodlivý obsah alebo za neškodlivú prevádzku, treba jasne označiť obsah výrobku, návod na použitie a údržbu a starostlivosť, varovanie, že tovar môže byť nebezpečný v prípade nesprávneho použitia alebo zneužitia.
- Informácie musia byť uvedené v oboch úradných jazykoch (fínskom i švédskom).

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Perspektívne oblasti ďalšieho rozvoja vzájomnej obchodnej a hospodárskej spolupráce:

- zvýšenie exportu tradičných výrobkov (automobilov, televíznych prijímačov, obrábacích strojov a pod.),
- spolupráca v elektrotechnickom priemysle s využitím R&D a inovácií,
- spolupráca vo farmaceutickom priemysle, „life sciences“ a zdravotníckych službách,
- spolupráca v cleantech, v oblasti kreatívneho priemyslu, ICT, v oblasti smart riešení a automatizácie
- spolupráca v technológiách zameraných na ochranu životného prostredia,
- rozvoj spolupráce v chemickom, drevárskom a drevospracujúcom priemysle,
- výrobná kooperácia pri výrobe strojov, dopravných prostriedkov, špeciálnej techniky pre drevársky a ťažobný priemysel,
- rozšírenie spolupráce v cestovnom ruchu
- doprava a infraštruktúra – obnova a výstavba ciest aj železníc
- energetika a stavebný sektor

c) Marketingová stratégia pri vývoze do Fínska

Základné kontakty a informácie o firmách

Vyhľadávanie firiem podľa výrobkov i podľa názvu je najlepšie v databáze *Kompass*.

Ďalšími zdrojmi na vyhľadávanie informácií sú:

- Contact Finland (www.contactfinland.fi)
- Europages (www.europages.com)

Základným verejným zdrojom informácií o firmách je *Obchodný register* (www.prh.fi). Centrálny index obsahuje sídlo a registráciu firmy. Dôležitým zdrojom informácií je *Daňové riaditeľstvo* (www.vero.fi).

Účtovné uzávierky, výročné správy akciových spoločností možno získať na burze, kde sú kótované. Ostatné obch. spoločnosti poskytujú tieto informácie svojim akcionárom, alebo sp k dispozícii v skrátenej forme na ich vlastnej webovej stránke.

Bankové informácie možno za poplatok získať prostredníctvom žiadosti na odbore korešpondenčného bankovníctva peňažného ústavu, ktorom má obch. spoločnosť vedený účet.

Základná špecifikácia trhu

- Fínski spotrebiteľia uprednostňujú tovary domácej produkcie a aj štát rôznymi formami podporuje predaj a spotrebu domácich výrobkov. Táto situácia sa však mení aj v prospech zahraničných výrobcov.
- Na trhu existuje čiastočná nedôvera voči kvalite výrobkov pochádzajúcich z krajín strednej Európy, a to aj napriek dobrým obchodným vzťahom. Fínski spotrebiteľia preferujú tovary dovážané z krajín Európskej únie a z USA. Presadenie sa na fínskom trhu je náročné, vyžaduje prekonanie nedôvery a dokázanie kvality ponúkaných tovarov.
- Fínski odberatelia vyžadujú referencie o uplatnení výrobkov na európskych trhoch. Ľahší vstup majú nové tovary obsahujúce veľký podiel technických a technologických inovácií, alebo tie tovary, ktoré majú nezvyčajný, nevšedný, jednoduchý, moderný dizajn.
- Pri uvádzaní nových produktov je potrebná reklamná i podporná kampaň a iné doplnkové spôsoby podpory predaja. Náklady na takúto kampaň sú však vysoké.

- Spotrebiteľský trh ovládajú veľké spoločnosti, ktoré sú nielen dovozcami, ale aj veľkoobchodníkmi a zabezpečujú dodávky pre reťazce, distribučné spoločnosti a obchodné domy po celej krajine.
- Vzhľadom na geografické a klimatické podmienky je fínsky trh rozdelený na tri teritória:

a) Južné Fínsko a hlavné mesto Helsinky (kde je sústredená priemyselná výroba, má husté osídlenie obyvateľstva, firmy terciárneho sektoru, sú tu sídla väčšiny dovozcov, distribútorov a obchodných zástupcov), a ponúkajú sa tu najväčšie možnosti obchodnej spolupráce.

b) Stredné a severné Fínsko (zamerané na výrobu a spracovanie dreva, ťažbu nerastných surovín, rybolov) Osídlenie obyvateľstva je riedke)

c) Súostrovie Alandy - ponechalo si nezávislosť od daňovej únie EÚ a špecifické predpisy týkajúce sa vstupu zahraničných subjektov na trh. Uvedené opatrenie slúži na ochranu a podporu lodnej dopravy). Súostrovie žije z cestovného ruchu a lodnej dopravy).

Najefektívnejšie metódy preniku na trh

- Výhodnou formou prieniku na fínsky trh je využitie veľkých dovozných a distribučných spoločností (potraviny a nápoje, domáce potreby, spotrebné tovary, poľnohospodárske a iné stroje, nábytok). Takýmito spoločnosťami sú logisticko-marketingové korporácie: Kesko Corporation, Alko Group, SOK Corporation a Wihuri Oy. V prípade potravinárstva veľké korporácie ako Kesko a SOK vyhlasujú na svojich stránkach tendre na dodávky konkrétnych produktov, ktoré sú spojené s prezentáciou vzoriek.
- V technologických odvetviach je cestou na trh nadviazanie spolupráce s fínskym subjektom a spoločným výskumom, vývojom technológií, resp. produktov.
- Fínsky trh je relatívne malý, preto obchodný zástupca/distribútor zväčša zásobuje celé Fínsko a je aj dovozcom viacerých tovarových skupín. Je treba vedieť, či určitý druh výrobku nezastupuje na trhu iný subjekt.
- Spotrebné tovary, ktoré si vyžadujú záručný a pozáručný servis, ako aj tovary, ktoré majú vyššie nároky na skladovanie, sú do Fínska dovážané veľkoobchodníkmi, alebo maloobchodnými sieťami. Takéto tovary sa môžu dodávať priamo do maloobchodnej siete a do obchodných domov.
- Veľké medzinárodné spoločnosti sa vo Fínsku presadzujú formou franchisingu.
- Pri nadväzovaní nových obchodných kontaktov je vhodné osobné stretnutie a zorganizovanie obchodnej prezentácie. Nová spoločnosť však pri vstupe na fínsky trh musí prelomiť počiatočnú nedôveru partnera a predložiť kvalitnú, kompletne spracovanú ponuku vrátane referencií, certifikátov a hospodárskych výsledkov za uplynulé roky.
- Podporným prostriedkom je reklamná inzercia v odborných časopisoch (Kauppalehti, Kauppakamari, Tekniikka & Talous).
- K zlepšeniu obchodných vzťahov napomáha aj aktívna účasť na medzinárodných veľtrhoch, ktoré sú miestom na prezentáciu a nadväzovanie obchodných kontaktov.
- V oblasti výrobných kooperácií sa javia možnosti v oblasti strojárskoho, sklárskeho priemyslu, drevospracujúceho, papierenského a elektrotechnického priemyslu.
- Zriadenie pobočky vo FI predstavuje pomerne vysoké náklady na registráciu spoločnosti a prevádzku.

Spôsoby riešenia sporov

- Prevencia možných rizík vedie k minimalizácii vzniku sporov.
- Medzi najcitlivejšie oblasti patria kvalita a dodržanie dodacieho termínu.
- Náhradné plnenie v rozsahu škody patrí medzi najbežnejšie riešenia kvalitatívnych a kvantitatívnych reklamácií.
- Základným predpokladom na zabránenie sporu je precízne formulovaná zmluva.
- Fínske firmy dávajú prednosť riešeniu obchodných sporov dohodou.
- Odporúča sa, aby právne kroky voči fínskym firmám viedli fínske právnické kancelárie prípadne korektorské firmy, pretože fínske právo neumožňuje tretej strane nahliadať do fínskych registrov.

Cenové otázky a ďalšie dôležité aspekty ponuky

- Slovenské firmy môžu FI zaujať nižšími pracovnými a výrobnými nákladmi v porovnaní s inými krajinami Európskej únie.
- Cenová politika je v niektorých sektoroch usmerňovaná štátom (Alko Group – alko nápoje), všeobecne je však realizovaná na firemnej úrovni, na základe konjunktúry a burzových, resp. svetových cien. Pre FI platia zásady spoločného trhu EÚ a z toho vyplývajúca cenová politika.
- V prípade tovarov vyrábaných v licencií, fínska strana akceptuje cenu zodpovedajúcu úrovni cien za dodávky z krajín EÚ a USA (napr. farmaceutické výrobky, automobily, biela technika).
- Dôležitým aspektom ponúk je harmonogram dodávok z dôvodu maximálnej racionalizácie a zníženia nákladov na skladovanie.
- Ceny sa udávajú v EUR. Cenová ponuka musí obsahovať presné dodacie podmienky, akontácie, množstevné zľavy, skontá.
- Najbežnejšia forma platieb za dovoz je platba na bežný účet so splatnosťou 60 dní po dodávke tovaru. V prípade dohodnutej kratšej lehoty splatnosti (napr. 14 dní), fínski odberatelia očakávajú skonto (bežná sadzba je 2%). Pri dodávkach tovarov dlhodobej spotreby, základných surovín i subdodávkach je možné dohodnúť aj kratšiu dobu splatnosti.
- Zisková marža sa bežne pohybuje v rozpätí od 5-15 %.
- Všetky tovary a služby vo FI podliehajú DPH. Spotrebná daň sa vzťahuje na palivá, elektrickú energiu, alkoholické a nealkoholické nápoje vrátane minerálnych vôd a na tabakové výrobky.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Vízové formalities, režim vstupu a pobytu:

od 1. 5. 2006 nie sú vo Fínsku potrebné pracovné víza.

Doprava a odporúčané dopravné spojenia

Letecky: všetci významnejší dopravcovia; regióny aj nízkonákladové spol. (Ryanair, WizzAir, Norwegian).

Cestná doprava: via Baltica

Miestna doprava: je na vysokej úrovni, možnosť využitia železničnej, autobusovej, leteckej dopravy a samozrejme taxi služby či prenájmu auta. Používanie diaľnic je bez poplatku. V prípade dopravných priestupkov sú vodiči pokutovaní vysokou sumou závislou od priemernej mzdy pokutovaného. Od novembra do konca marca je povinné používanie zimných pneumatík.

Ubytovanie (priemerné ceny v hoteloch, kde sa odporúča ubytovanie):

Priemerné ceny ubytovania v hoteloch sú vyššie ako na Slovensku.

Zdravotné zabezpečenie:

Zdravotná starostlivosť je na vysokej úrovni. Nemocnice majú 24-hodinovú službu s anglicky hovoriacim personálom, avšak poplatky za zdravotné ošetrovanie sú vysoké. Medzi Fínskom a SR nie je uzavretá dohoda o bezplatnom poskytovaní zdravotníckej starostlivosti. Pred cestou sa občanom SR odporúča uzavrieť poisťenie náhrady liečebných nákladov v zahraničí. Lieky a liečivá pre osobnú potrebu si môže občan do Fínska doviesť na maximálnu dobu 3 mesiacov, je však potrebné mať predpis od lekára. Pre občanov SR sa nevyžaduje žiadne očkovanie.

Sviatky:

1. január	Nový rok	Uudenvuodenpäivä
6. január	Traja králi	Loppiainen
Pohyblivý	Veľký piatok	Pitkäterjantai

Pohyblivý	Veľkonočná nedeľa	Pääsiäispäivä
Pohyblivý	Veľkonočný pondelok	2. Pääsiäispäivä
1. máj	Prvý máj	Vappu, suomalaisen työn päivä
Pohyblivý	Nanebovstúpenie Pána	Helatorstai
2. sobota v máji	Deň matiek	Äitienpäivä
Pohyblivý	Turíce	Helluntaipäivä
21. – 22. jún	Letný slnovrat, Jánske oslavy	Juhannusaatto
1. sobota v novembri	Sviatok všetkých svätých	Pyhäinpäivä
2. sobota v novembri	Deň otcov	Isänpäivä
6. december	Deň nezávislosti	Itsenäisyyspäivä
24. december	Štedrý večer	Jouluaatto
25. december	1. sviatok vianočný	Joulupäivä
26. december	2. sviatok vianočný	Tapaninpäivä

Počas sviatkov sú úrady, školy a prevažná väčšina obchodov zatvorené. Obvyklá pracovná doba je od 9:00 do 17:00h. Obchody bývajú otvorené od 9:00. Menšie obchody zatvárajú o 18:00h a väčšie obchodné domy o 21:00h. V sobotu je zvyčajná otváracia doba od 09:00 do 21:00 h. V nedeľu sú obchody (centrá a potraviny) otvorené od 12:00 do 18:00.

Kriminalita a krádeže sa vyskytujú zriedkavo. Fínsko je v porovnaní s inými európskymi krajinami mimoriadne bezpečnou krajinou, i keď sa úroveň bezpečnosti v ostatných rokoch mierne zhoršuje, no väčšinou ide o drobnú kriminalitu, malé krádeže.

Prílohy

- zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických štátnych inštitúcií
- 1. Parlament (Eduskunta) www.eduskunta.fi
- 2. Prezident www.presidentti.fi/
- 3. Vláda <https://valtioneuvosto.fi/>
- 4. Štátna rada: www.vnk.fi
- 5. Ministerstvo zahraničných vecí: www.um.fi
- 6. Ministerstvo práce a hospodárstva: www.tem.fi
- 7. Ministerstvo poľnohospodárstva a lesníctva: www.mmm.fi
- 8. Ministerstvo dopravy a komunikácií: www.lvm.fi/en/home
- 9. Fínsky telekomunikačný regulačný úrad: <https://www.traficom.fi/en>
- 10. Fínsky štatistický úrad: www.stat.fi
- 11. Ministerstvo financií: www.vm.fi
- 12. Štátna colná správa: www.tulli.fi
- 13. Daňová správa www.vero.fi
- 14. Organizácie a služby verejného sektora: www.finland.fi
- 15. Obchodná komora Fínska: <https://kauppakamari.fi/en/>
- 16. TE-služby (Public employment and business services)
www.te-palvelut.fi/te/en/index.html
- 17. World Trade Centre Helsinki: www.wtc.fi
- 18. Národná banka Fínska: www.bof.fi
- 19. Nordic Investment Bank: www.nib.int
- 20. Finnvera: www.finnvera.fi
- 21. Business Finland: www.businessfinland.fi
- 22. Invest in Finland: <https://finland.fi/business-innovation/business-and-investment-info/>
- 23. ETLA – Výskumný inštitút fínskeho hospodárstva: www.etla.fi/en
- 24. Národná správa patentov a registrácie: www.prh.fi/en/index.html
- 25. Fínska agentúra spotrebiteľov: www.kkv.fi/en/
- 26. Centrá pre rozvoj hospodárstva a zamestnanosti: <https://www.ely-keskus.fi/en/web/ely-en>
- 27. Finnfund: www.finnfund.fi
- 28. Sitra – inovačný fond: www.sitra.fi
- 29. Výstavnisko Helsinki: messukeskus.com
- 30. Federácia fínskych priemyselných zväzov: www.ek.fi
- 31. Federácia fínskeho lesníckeho priemyslu: forestindustries.fi
- 32. Federácia fínskeho obchodu: <https://kauppa.fi/eng>
- 33. Fínska agentúra pre cestovný ruch:
<https://www.businessfinland.fi/en/for-finnish-customers/services/travel/travel/>
- 34. Združenie fínskych cestovných kancelárií: www.smal.fi/fi/topmenu/In-English
- 35. Kauppalehti (denník pre podnikateľské subjekty): www.kauppalehti.fi
- 36. Finlex (Zbierka fínskych zákonov v angličtine): www.finlex.fi/en
- 37. Contact Finland – zoznam podnikateľských služieb, asociácií: www.contactfinland.fi
- 38. Finnfacts (informácie o fínskej ekonomike a priemysle) www.finnfacts.fi
- 39. Úrad mesta Helsinki: www.hel.fi
- 40. Podnikateľská kultúra a obchod:
www.businessculture.org
<https://www.infofinland.fi/en/living-in-finland/work-and-enterprise/finnish-working-culture>
<https://www.infofinland.fi/en/information-about-finland/basic-information-about-finland/cultures-and-religions-in-finland/finnish-customs>
<https://finland.fi/life-society/a-guide-to-finnish-customs-and-manners/>
- 41. Obchodný register: www.prh.fi/en/kaupparekisteri.html
- 42. Informácie pre podnikanie vo Fínsku:
<https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/home/>
https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/yrityksen_perustaminen.html
<https://www.infofinland.fi/en/living-in-finland/work-and-enterprise/starting-a-business>

Dátum: máj 2023